

สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ
สังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2552

สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ
สังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ

พฤษภาคม 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ
สังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ
ของ
จุฑาทิพย์ มากนก

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2552

จุฑาทิพย์ มากนก. (2552). สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสาย
สนับสนุนวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินทิพพนธ์ วท.ม. (การ
จัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์เทเวศร์ พิริยะพจน์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัย
โรจน์ สายพันธุ์.

การวิจัยนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของ
บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับ
การศึกษา และสถานภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 350 คน ซึ่งได้มาโดย
วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ทำการ
วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard
deviation) ค่าที (t-test) และ ค่าเอฟ (f-test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเกี่ยวกับสภาพการจัด
กิจกรรมนันทนาการเห็นว่า

1.1 สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรมีบุคลากรสายวิชาการ และ
ผู้บริหารไม่ค่อยเข้าร่วมเพราะสายวิชาการมีเวลาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมไม่มากและไม่ตรงกับ
ช่วงเวลาที่ยาสสนับสนุนว่าง จึงยังไม่ค่อยมีใครสนใจมากนัก

1.2. ปัจจุบันคณะพลศึกษาเป็นสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการที่ดีและสะดวกที่สุด
แต่ยังขาดการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง

1.3. ด้านสถานที่และอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกสภาพที่แท้จริงไม่มีการ
ประชาสัมพันธ์การเปิดปิดโรงยิมส์ และช่วงเย็นจะมีการซ่อมกีฬาที่ใช้พื้นที่โรงยิมส์จึงไม่สะดวก
ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

1.4. ด้านบุคลากรปัจจุบันมีเพียงบางกิจกรรมเท่านั้นที่มีผู้ฝึก เช่น การเต้นแอโรบิก
ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

2. ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัด
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

2.1. ด้านการจัดการนันทนาการอยู่ในระดับมาก

2.2. ด้านกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับปานกลาง

2.3. ด้านสถานที่และอุปกรณ์อยู่ในระดับมาก

2.4. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการอยู่ในระดับมาก

3. เปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 4 ด้าน โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

3.1. บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่มีเพศต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3.2. บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่มีอายุต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3.3. บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3.4. บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่มีสถานภาพต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน

STATE AND NEED FOR RECREATION ACTIVITIES MANAGEMENT OF OFFICE STAFF
IN SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Science degree in Recreation Management
at Srinakharinwirot University

MAY 2009

Jutatip Marknok. (2009). *State and need for Recreation Activities Management for Office Staff of Srinakharinwirot University*. Master thesis, M.S. (Recreation Management). Bangkok: Graduate school, Srinakharinwirot university. Advisor committee: Assoc. Prof. Tawate Piriapoen, Asst. Prof. Chairaje Saiphant.

The purpose of this research was to study the State and Need for Recreation Activities Management of Office Staff in Srinakharinwirot University. According to the sex, age, education and position, the sample of this study was 350 people of Office Staff of Srinakharinwirot University. The tool used in the collection of data was a questionnaire; the data were analyzed by using the SPSS program to find percentages, means, standard deviation, t-test and F-test.

The results of the research were as follows:

1. From interviewing the executive administrators of Srinakharinwirot University about arrangement activity recreation state they said:

1.1 Recreation Activities Management State for personnel, either academic personnel or support personnel had not participated. Because the academic personnel had a very short period of time, the support personnel has not free time during recreation program occurred.

1.2. At present, the Faculty of Physical Education was the most convenient place for recreation program setting but the public relation has not been.

1.3 The locations and equipment lack of information for time using of gymnasium. At the evening, gymnasium was occupied for sport training so it was not convenient for recreation program providing.

1.4 Aerobic dance was the only one activity that has the leader.

2. The need of Recreational Office Staff in Srinakharinwirot University were high level:

2.1 Recreation management levels are in the high level.

2.2 Recreation activities are in the medium.

2.3 The locations and equipment levels are in the high level.

2.4 The people who give the service are in the high level.

3. Compare the need of recreational activities these are not different.

However, when considering each side, it was found that:

3.1 People with different sex needs recreational activities were significantly no different.

3.2 People with different ages needs, recreational activities were significantly no different.

3.3 People with different education needs of the recreational activities were significantly no different.

3.4 People with different status needs of the recreational activities were significantly no different.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จอย่างเรียบร้อย ได้รับการดูแล .ให้คำแนะนำตลอดจน ได้รับความ อนุเคราะห์อย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์เทเวศร์ พิริยะพจน์ท์ ประธานควบคุม ปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและให้ความ ช่วยเหลือดูแลอย่างดียิ่ง รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นผลให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี ศุภวิบูลย์ รองคณบดีฝ่าย วิชาการ และคุณสมักร ภูมิเขต ที่ได้คำแนะนำจนทำให้ผู้วิจัยสามารถทำปริญญานิพนธ์นี้ สำเร็จลุล่วงได้อย่างเรียบร้อย

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง และรองศาสตราจารย์ ดร.อารมณ นาวากาญจน์ ซึ่งเป็นกรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบปริญญานิพนธ์ และให้ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงปริญญานิพนธ์สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี อันเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย อย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง และรองศาสตราจารย์ ดร.อารมณ นาวากาญจน์ ซึ่งเป็นกรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบปริญญานิพนธ์ และให้ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงปริญญานิพนธ์สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี อันเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย อย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านด้วยความเคารพอย่างสูง ที่ช่วยอบรมสั่งสอน ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ให้แก่ผู้วิจัย และขอขอบพระคุณเพื่อน ร่วมงานและผู้บริหาร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ ในการตอบ แบบสอบถาม

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาและครอบครัว รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ แผน เจริญนัย ที่คอยให้การสนับสนุน คอยเป็นกำลังใจและห่วงใยผู้วิจัยเสมอมา ตลอดจน เพื่อนร่วมงาน เพื่อนนิสิต และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยในการจัดทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี หากผลงานวิจัยนี้มีสิ่งดีงามเป็นประโยชน์ ผู้วิจัยขออุทิศสิ่งดีงาม แก่ผู้มี พระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

จุฑาทิพย์ มากนก

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	2
ความสำคัญของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
สมมติฐานของการวิจัย	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ	5
แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ	6
ความหมายและความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ	9
ความหมายของกิจกรรม	10
นันทนาการ	
ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ	12
ความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ	12
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	13
ประวัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	13
แนะนำมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	16
โครงสร้างส่วนราชการ	17
โครงสร้างยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
งานวิจัยในต่างประเทศ	29
งานวิจัยในประเทศ	31
3. วิธีดำเนินการวิจัย	36
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	37
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
การวิเคราะห์ข้อมูล	40
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	64
บทย่อ	64
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	67
อภิปรายผล	68
ข้อเสนอแนะ	71
บรรณานุกรม	72
ภาคผนวก	76
ภาคผนวก ก.....	77
ภาคผนวก ข.....	79
ภาคผนวก ค.....	86
ประวัติย่อผู้วิจัย	88

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
2 จำนวนร้อยละและข้อมูลทั่วไปของบุคลากรสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	41
3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความต้องการด้านการจัดการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	42
4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความต้องการด้านกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	43
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความต้องการด้านสถานที่และอุปกรณ์ของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	44
6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความต้องการด้านบุคลากรผู้ให้บริการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	45
7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความต้องการด้านกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้าน.....	46
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้าน	47
9 เปรียบเทียบความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒระหว่างเพศ.....	48
10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้านจำแนกตามอายุ.....	49
11 การทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามอายุ.....	50

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
12	เปรียบเทียบความต้องการด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสาย สนับสนุนวิชาการที่มีอายุแตกต่างกัน.....	51
13	เปรียบเทียบความต้องการด้านสถานที่และอุปกรณ์ของบุคลากรสายสนับสนุน วิชาการที่มีอายุแตกต่างกัน.....	52
14	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้านจำแนกตามระดับการศึกษา.....	53
15	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	54
16	เปรียบเทียบความต้องการด้านกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุน วิชาการที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน.....	55
17	เปรียบเทียบความต้องการด้านสถานที่และอุปกรณ์ของบุคลากรสายสนับสนุน วิชาการที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน.....	56
18	ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้านจำแนกตามสถานภาพ.....	57
19	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามสภาพ.....	58
20	เปรียบเทียบความต้องการด้านกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุน วิชาการด้านกิจกรรมนันทนาการที่มีสถานภาพแตกต่างกัน.....	59

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิด	3

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นองค์กรชั้นนำแห่งการเรียนรู้และวิจัยบนฐานการศึกษา และคุณธรรมมุ่งสร้างสรรค์นวัตกรรมสู่สากล ปัจจุบันบุคลากรในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมุ่งงานเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาเป็นระบบอาวุโส ยึดกฎระเบียบ จุดที่ต้องการคือการเก่งงานเก่งคน ดังนั้น ควรให้คุณค่าและความสำคัญของบุคลากร เพื่อสร้างความยั่งยืนให้องค์กร และเป็นกำลังสำคัญในการให้ความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีแก่นิสิต อาจารย์ บุคลากร อันเป็นเอกลักษณ์ที่มีคุณค่ายิ่งของมหาวิทยาลัย

ในปัจจุบันบุคลากรมีความเข้าใจและมองเห็นความสำคัญของการออกกำลังกายด้วยการใช้กิจกรรมทางนันทนาการเป็นสื่อให้เกิดความพร้อมทางร่างกาย จิตใจ ตลอดจนส่งเสริมสติปัญญา ความมั่นคงทางอารมณ์ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เนื่องจากกิจกรรมนันทนาการมีความสำคัญต่อการพัฒนาโดยเฉพาะบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่เปรียบเสมือนตัวจักรกลช่วยให้การทำงาน การบริการการเรียนการสอนตามนโยบายของมหาวิทยาลัยบรรลุตามวัตถุประสงค์ สิ่งสำคัญของคนเราก็คือการเสียสละและการอดทนของคนเราย่อมมีขีดจำกัด ถ้าหากไม่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานย่อมทำให้บุคลากรไม่มีความผูกพันและเกิดความไม่พึงพอใจในการทำงาน ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงควรจัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมสุขภาพของบุคลากรอย่างเพียงพอและตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง ถือเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่การงานให้แก่บุคลากรและยังเป็นสื่อให้บุคลากรได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดความเข้าใจหมู่คณะ ส่งผลให้เกิดประโยชน์ในการทำงานร่วมกันยิ่งขึ้น

สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการที่ถูกต้องจะเป็นประโยชน์อย่างมาก ทั้งยังเป็นการลดปัญหาต่าง ๆ อีกด้วย โดยเฉพาะปัญหาวัยรุ่นในปัจจุบัน ซึ่งมักมีต้นเหตุจากการใช้เวลาว่างไม่ถูกต้องเหมาะสม เช่น การติดยาเสพติด เล่นการพนัน มั่วสุมในสถานเริงรมย์ต่าง ๆ การช่วยทำให้การใช้เวลาว่างที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ได้ สามารถทำได้โดยต้องปลูกฝังความสนใจในการใช้เวลาว่างที่เหมาะสม (ทองสุข สัมปหังสิต. 2531: 2)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนเพื่อลดความเครียด เพื่อจะได้มีส่วนในการพัฒนางานในหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพอย่างดียิ่ง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จากการวิจัยนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปปรับปรุงแก้ไขการทำงาน เป็นแนวทางในการนำไปประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ เพื่อลดความเครียดในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประชากรจำนวน 1,980 คน (<http://qa.swu.ac.th> : 29 กันยายน 2551)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยใช้วิธีการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างเทียบตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970: 606) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 350 คน และใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **สภาพ** หมายถึง สภาพที่เป็นจริงที่ประสบหรือพบเห็นอยู่เป็นประจำเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ หรือที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเกี่ยวกับด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านบุคลากร
2. **ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ** หมายถึง ความตั้งใจที่จะเข้ากิจกรรมนันทนาการและความประสงค์ที่จะได้ประกอบกิจกรรมของบุคลากรสายสนับสนุน
3. **สายสนับสนุนวิชาการ** หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านงานบริหาร ได้แก่ ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง
4. **เพศ** หมายถึง ความแตกต่างทางด้านร่างกายมีลักษณะเฉพาะแบ่งเป็น 2 เพศ คือ ชาย และหญิง
5. **อายุ** หมายถึง ช่วงอายุของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แบ่งเป็น 3 ช่วงอายุ คือ ต่ำกว่า 35 ปี 36-45 ปี และ 46 ปีขึ้นไป
6. **ระดับการศึกษา** หมายถึง การศึกษาระดับใดระดับหนึ่งของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้แก่ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงลงมา ปริญญาตรี และปริญญาโทขึ้นไป
7. **สถานภาพ** หมายถึง ตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบ ได้แก่ ข้าราชการ พนักงาน และอื่น ๆ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ข้อมูลส่วนตัว

- เพศ
- อายุ
- ระดับการศึกษา
- สถานภาพ

ตัวแปรตาม

สภาพและความต้องการการจัด
กิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสาย
สนับสนุนวิชาการ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่มีเพศต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
2. บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่มีอายุต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
3. บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
4. บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่มีสถานภาพต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามลำดับหัวดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
2. แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการทางนันทนาการ
  - 2.1 แนวความคิดทางนันทนาการ
  - 2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการนันทนาการ
3. ความหมายและความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ
  - 3.1 ความหมายของกิจกรรมนันทนาการ
  - 3.2 ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ
  - 3.3 ความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ
4. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
  - 4.1 ประวัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
  - 4.2 แนะนำมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
  - 4.3 โครงสร้างส่วนราชการ
  - 4.4 ยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
  - 5.2 งานวิจัยภายในประเทศ

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

เสถียร เหลืองอร่าม และนิพนธ์ คันทเสรี ได้กล่าวไว้ว่า ความต้องการของมนุษย์มีอยู่ 3 ประการ (วรภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์. 2549: ออนไลน์) ได้แก่

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย หรือความต้องการทางสรีระ (Physical or Physiological Needs) หรือความต้องการปฐมภูมิ (Primary Needs) หรือ ความต้องการทางด้านชีวิวิทยา หรือ ความต้องการทางกายภาพเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานอันดับแรกหรือขั้นต่ำสุดของมนุษย์ ซึ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตเป็นความต้องการที่จำเป็นสำหรับชีวิต เป็นความต้องการเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ของมนุษย์เพื่อการมีชีวิตอยู่ เป็นความต้องการที่มีมาตั้งแต่กำเนิด ในฐานะที่เป็นอินทรีย์ทางกายภาพ เป็นแรงขับ (Drive) ที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เป็นแรงขับเคลื่อนทางกายภาพ เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตเพื่อความอยู่รอด จึงเป็นความต้องการพื้นฐานที่จะขาดเสียมิได้ ความต้องการชนิดนี้หากไม่ได้รับการตอบสนองจะมีความรู้สึกถึงเครียดอยู่ตลอดเวลา และมีความกระวนกระวาย เช่น ความต้องการอากาศหายใจ

อาหาร ความอบอุ่น น้ำ ยารักษาโรค อุณหภูมิที่เหมาะสม เครื่องนุ่งห่ม การเคลื่อนไหวทางร่างกาย การขับถ่าย ความต้องการเรื่องเพศ การพักผ่อนนอนหลับ ที่อยู่อาศัย ถ้าขาดความต้องการประเภทนี้เพียงประการใดประการหนึ่งชีวิตจะต้องมีอันเป็นไป เพราะความต้องการนี้เป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับมนุษย์ทุกคนจะขาดเสียมิได้ การแสวงหาสิ่งต่าง ๆ มาเพื่อตอบสนองความต้องการในทางกายของมนุษย์ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของสังคม วัฒนธรรม การฝึกอบรมสิ่งแวดล้อม ศาสนา เศรษฐกิจ ฯลฯ

2. ความต้องการทางด้านจิตใจ หรือ ความต้องการในระดับสูง หรือ ความต้องการทางด้านจิตวิทยา หรือความต้องการหุติยภูมิ หรือ ความต้องการที่เกิดขึ้นใหม่ (Psychological Needs of Secondary Needs or Acquired Needs) เป็นความต้องการที่ส่วนใหญ่เกิดขึ้นภายหลังจากความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว บางครั้งจึงเรียกความต้องการทางจิตใจว่า “ความต้องการที่เกิดขึ้นใหม่” (Acquired Needs) เพราะเป็นความต้องการที่เกิดจากความรู้และการเรียนรู้ ประสบการณ์ การตอบสนองต่าง ๆ ก็เพื่อให้เกิดความพึงพอใจเป็นแรงขับ (Drive) ชนิดหนึ่งที่ไม่หยุดอยู่กับที่ (Dynamic) ไม่มีรากฐานจากความต้องการทางร่างกาย แต่อาศัยกลไกทางสมองที่สั่งสมจากประสบการณ์ สภาพแวดล้อม วัฒนธรรมเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งแต่ละบุคคลอาจเหมือนกันหรือต่างกันได้ เนื่องจากแต่ละคนมีระดับความต้องการแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ และประสบการณ์ ความต้องการทางจิตใจเป็นความต้องการที่สลับซับซ้อน และมีความแตกต่างกันมากระหว่างบุคคล

3. ความต้องการทางสังคม เป็นความต้องการทางจิตใจนั่นเอง แต่เน้นหนักในด้านความต้องการที่จะดำรงชีวิตให้เป็นที่ยอมรับนับถือของคนอื่น หรือมีความเป็นอยู่ดีกว่าบุคคลอื่น เช่น ต้องการความปลอดภัย ต้องการได้รับการยกย่องนับถือ ต้องการความยอมรับในสังคม ต้องการความก้าวหน้า เป็นต้น

แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการ

1. แนวความคิดทางนันทนาการ

ในภาวะสังคมปัจจุบัน นันทนาการมีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตมากขึ้น ทุกขณะ สรุปรูปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1.1 ความสำคัญต่อตัวเราเอง คนทุกคนหากได้แสดงออก ได้พูดจา ได้ร้องเพลง ได้ออกกำลังกาย ได้พักผ่อน ได้พักผ่อนหย่อนใจกับธรรมชาติ ฯลฯ จะมีความปิติสุข มีความสนุกสนาน อารมณ์แจ่มใส ไม่เครียด สุขภาพก็จะดีพร้อมที่จะประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีคุณภาพ กิจกรรมเหล่านั้นเป็นองค์ประกอบของนันทนาการทั้งสิ้น และเป็นองค์ประกอบตามธรรมชาติของมนุษย์นั่นเอง เพราะอยู่ในตัวเรามาตั้งแต่เกิดแล้ว เพียงแต่เรามีได้ประมวลไว้เป็นหมวดหมู่ เป็นลำดับ และไม่ได้ออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์เอง หากจะกล่าวว่า "เมื่อเกิดเป็นคนแล้วไม่มีใครไม่มีนันทนาการในหัวใจ" ก็ย่อมไม่ผิด

1.2. ความสำคัญต่อระบบสังคม สังคมเกิดจากการรวมตัวของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป หรือการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ต้องอาศัยคนกระทำให้มีการเคลื่อนไหวไปมา ด้วยการผูกพันโยงใย ต่อเนื่องเป็นโครงสร้างตั้งแต่เล็ก เช่น ในครอบครัว ในหมู่เพื่อนฝูง จนกระทั่งโตเป็นระดับองค์กร ซึ่งที่ใดมีองค์กรที่มีโครงสร้างซับซ้อนแน่นหนาก็ก่อให้เกิดปัญหาตามมามากมาย โดยเฉพาะปัญหาอันเนื่องมาจากจิตใจ เช่น จิตใจเป็นพิษเพราะเกิดมลภาวะทางจิต (Mind Pollution) ทำให้ศักยภาพการทำงานลดลงอย่างรวดเร็ว คนในองค์กรขาดคุณภาพ มีปัญหาการขัดแย้ง อาจส่งผลให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ในสังคมตามมา เช่น อากาศเป็นพิษ น้ำเป็นพิษ สูญเสียผลผลิต ปัญหา อาชญากรรม เป็นต้น ทั้งหมดเหล่านี้เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งสิ้น ผลกระทบที่ตามมาคือโครงสร้างของสังคมและพฤติกรรมสังคมเบี่ยงเบนทันที สุขภาพและการมีสุขภาพดีทั้งส่วนบุคคล ส่วนรวม และสภาพแวดล้อมทางสังคมนั้นเกิดได้จากการกระทำกิจกรรมทางนั้นหนทางการ เพราะการมีสุขภาพจิตดีจะมีความสัมพันธ์กันโดยตรงกับความสามารถและเจตจำนงค์ของการเข้าร่วมกิจกรรม (Bucher: 1974)

ดังนั้นสังคมจะเป็นสุข สง่างามและพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องสวยงาม ก็ด้วยผลจากการมีกิจกรรมนันทนาการทั้งสิ้น ซึ่งกิจกรรมนันทนาการนั้นมีมากมาย เช่น การออกกำลังกาย การเล่นกีฬา เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกมต่าง ๆ ดนตรี (เล่นหรือฟัง) ร้องเพลง ฟังเพลง ฟังวิทยุ ดูทีวี ดูภาพยนตร์ ทำงานอดิเรก ร่วมสังสรรค์ ร่วมกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรม ทักษะศึกษาท่องเที่ยว เข้าค่ายแรมคืน อ่านหนังสือเพื่อความเพลิดเพลิน เป็นต้น

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการนันทนาการ

ทฤษฎีของอับราฮัม มาสโลว์ เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงความเจริญเติบโตเพื่อไปสู่ความเป็นผู้รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow: 1962) เป็นผู้สร้างทฤษฎีที่สำคัญในกลุ่มมนุษยนิยม มาสโลว์มีแนวความคิดว่า มนุษย์เราดีโดยกำเนิด และพยายามที่จะเจริญงอกงาม บรรลุยังเป้าหมายและเป็นสุข มาสโลว์เชื่อว่ามนุษย์แต่ละคนมีลำดับขั้นของความต้องการคล้ายกัน คือความต้องการในด้านสรีรวิทยา ความปลอดภัย ความรัก ความภูมิใจในตนเองและความเป็นผู้รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ ซึ่งความต้องการแต่ละอันนี้จะต้องได้รับการตอบสนอง ความต้องการเหล่านี้เป็นตัวควบคุมพฤติกรรม ได้รวมเอาความต้องการทางสุนทรียภาพ ระเบียบ โครงสร้างและความสมดุลย์เอาไว้ด้วย

เป้าหมายสูงสุดของมนุษย์เรา คือ การเป็นผู้รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ เราไม่อาจเป็นผู้รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ได้จนกว่าเราจะได้มีการวางโครงสร้างของโลกเราเพื่อที่จะได้มีการตอบสนองความต้องการในด้านต่าง ๆ มาสโลว์ให้ข้อเสนอแนะบุคคลที่ปรารถนาจะพัฒนาไปสู่การเป็นผู้รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ โดยการตรวจสอบคุณลักษณะของผู้รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ดังที่ได้กล่าวในข้างต้นและพิจารณาจากสิ่งต่อไปนี้

1. เปิดเผยความรู้สึกของตนเองมากขึ้น

2. ในสภาพการณ์ที่เราพบว่ามีควมยากลำบาก หรือได้รับความกดดัน พยายามมองในด้านบวก และพยายามถามตัวเองว่าเราจะได้ประโยชน์อะไรจากช่วงขณะนี้ซึ่งจะมีผลในระยะยาว
3. พยายามลดความหวาดระแวง วิตรกวิจารณ์เกี่ยวกับสิ่งรอบ ๆ ตัว และวิจารณ์ต่อเมื่อเราจะแก้ปัญหาอันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง
4. วางเป้าหมายเกี่ยวกับตัวเราในทางบวกที่เป็นจริง และพยายามโดยเต็มที่ให้เกิดสัมฤทธิ์ผล แต่อย่าไปคาดหวังว่าจะไม่มีวันล้มเหลว
5. ยืนหยัดในสิ่งที่เรามีความเชื่อโดยสุจริตใจว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง แม้ว่าเราจะยืนขวางกระแสน้ำตาม
6. ปลอ่ยให้ชีวิตได้มีช่องว่างบ้าง ได้มีการทดลองสิ่งใหม่ซึ่งอาจไม่เคยทำ บางครั้งอาจเป็นการกระทำที่ดูเป็นเด็ก ในบางครั้งบางครั้งอาจลดความเข้มงวดของพฤติกรรม
7. เปิดเผยตนเองกับบุคคลอื่น ความเข้มแข็ง ความอ่อนแอ ความหวัง ความกลัว แลกเปลี่ยนทัศนะทำให้รู้จักกันมากขึ้น

มาสโลว์ (Maslow, 1970 : 112-113) ได้ศึกษาความต้องการของมนุษย์สรุปได้ว่า การแสดงพฤติกรรมของมนุษย์นั้นเกิดจากความต้องการและความพึงพอใจเมื่อได้รับการตอบสนอง เขาได้เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจ (A Theory of Human Motivation) ได้สรุปธรรมชาติของมนุษย์ 3 ประการคือ

1. มนุษย์มีความต้องการและต้องการมีอยู่ตลอดเวลา ไม่มีที่สิ้นสุด
2. ความต้องการได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะไม่เป็นแรงจูงใจอีก ความต้องการที่ยังไม่ตอบสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งแรงจูงใจของพฤติกรรม
3. ความต้องการของมนุษย์มีเป็นลำดับขั้น ตามลำดับความสำคัญ กล่าวคือ เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการ ระดับจะสูงขึ้นต่อไป ซึ่งแบ่งเป็นขั้นได้ 5 ขั้น ดังนี้

3.1 ความต้องการทางสรีระพื้นฐาน (Basic Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นต่อร่างกายและชีวิตมนุษย์ ได้แก่ ปัจจัยสี่ กล่าวคือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และรวมสิ่งที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต เช่น การออกกำลังกาย การพักผ่อน การประกอบกิจกรรมนันทนาการ เป็นต้น

3.2 ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (Safety and security Needs) มีความมั่นคงและปลอดภัยในการกายภาพ เช่น ความมั่นคงและปลอดภัยต่อร่างกาย การประกอบอาชีพ การรักษาชีวิต การป้องกันอาชญากรรม

3.3 ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เป็นความต้องการรู้จักคุ้นเคยในสถานที่ทำงานและบ้าน เช่น รวมกลุ่มสมาชิก การติดติดต่อกันและรักใคร่แสดงออกถึง

ความเป็นมิตร เป็นกลุ่มเดียวกัน ให้บุคคลอื่นยอมรับเป็นสมาชิกในสังคม เช่น สโมสร คลับ หรือ กลุ่มไม่เป็นทางการ

3.4 ความต้องการการยอมรับ (Self Esteem Needs) ความต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง การยกย่องนับถือจากผู้อื่น ซึ่งมาจากผลงานประกอบกับคุณงามความดี

3.5 ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการขั้นสุดยอดของมนุษย์ มนุษย์ทุกคนมีความคาดหวังไว้ เป็นขั้นที่มนุษย์มีพร้อมบริบูรณ์แล้ว ทุกสิ่งทุกอย่าง มีครบครันดี มีรากฐานที่ดี ทั้งนี้ความสำเร็จในชีวิตย่อมขึ้นอยู่กับความรู้จักใช้ความสามารถของตนเอง

ความหมายและความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ

เนื่องจากนักจัดกิจกรรมนันทนาการจะต้องสามารถตอบคำถามพื้นฐานทางปรัชญาของ ศาสตร์ ตามหลักแห่งความเชื่อได้อย่างสมเหตุสมผล ว่านันทนาการที่แท้จริงคืออะไร ความรู้ที่ ถูกต้องทางนันทนาการเป็นอย่างไร คุณค่าที่ดีทางนันทนาการเป็นอย่างไร แล้วนำมาพิจารณา ประยุกต์แนวปรัชญาที่ดีของแต่ละสาขา ดังนั้น นักจัดกิจกรรมนันทนาการ จึงต้องปฏิบัติงานทั่วๆ ไป จัดทำโครงการด้านนันทนาการที่ตนเองมีทักษะความชำนาญ เพื่อตอบสนองความต้องการ ของ ชุมชน และดึงดูดความสนใจให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ มีความสุข สนุกสนาน ซึ่งเป็นผลดีต่อ สุขภาพจิตและกาย เช่น นันทนาการทางสังคม นันทนาการในครอบครัว นันทนาการกลางแจ้ง นันทนาการพิเศษ นันทนาการพัฒนาจิตใจ นันทนาการพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพ นันทนาการ โรงเรียน นันทนาการเพื่อการบำบัดผู้ป่วยหรือคนพิการ นันทนาการธุรกิจการค้า นันทนาการใน ชนบท นันทนาการในโรงงานอุตสาหกรรม นันทนาการอาสาสมัคร ฯลฯ และหาแหล่งนันทนาการ ใหม่ๆ เพื่อนำเสนอต่อองค์กร หรือหน่วยงานที่ให้การอุปถัมภ์ทางด้านงบประมาณ โดยวางแผนการ จัดการโครงการ ซึ่งต้องคำนึงถึงความต้องการ ความสนใจของสมาชิกกลุ่มเป้าหมาย อายุ เพศ การ เลือกกิจกรรมที่สอดคล้องเหมาะสม เลือกสถานที่ และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามที่ ได้รับมอบหมายจากองค์กร หน่วยงาน หรือผู้ว่าจ้าง

กิจกรรมนันทนาการเริ่มมีขึ้นมาพร้อมกับวิวัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยโบราณ จนกระทั่งมาถึงยุคปัจจุบัน ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคแต่ละสมัยและในแต่ละภูมิภาคของโลก โดยเฉพาะในสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว มักจะประสบปัญหา เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมนั้น ๆ ซึ่งเป็นทางเลือกอย่างหนึ่งของประชาชน ที่ ต้องการได้รับเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ความหมายของกิจกรรมนันทนาการ

นันทนาการเป็นคำมาจากคำเดิมว่า “สันตนาการ” ซึ่งพระยาอนุমানราชชน หรือ เสถียรโกเศศ ได้บัญญัติไว้เมื่อปี พ.ศ.2507 และตรงกับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “Recreation” มีนักวิชาการให้ความหมายของนันทนาการมีหลากหลายซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

นันทนาการ (Recreation) หมายถึงกิจกรรมที่คนเราใช้เวลาว่างจากภารกิจงานประจำ โดยเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ และกิจกรรมที่ต้องไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและกฎหมายบ้านเมือง เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาหรือความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

นันทนาการ หมายถึงการทำให้ชีวิตสดชื่น โดยการเสริมสร้างพลังงานขึ้นใหม่ หลังจากที่ร่างกายใช้พลังงานแล้วเกิดเป็นความเหนื่อยเมื่อยล้าทางร่างกาย จิตใจและทางสมอง เมื่อบุคคลเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการจะช่วยขจัด หรือผ่อนคลายความเหนื่อยเมื่อยล้าทางด้านร่างกายและจิตใจ ในความหมายนี้นันทนาการจึงเป็นการตอบสนองความต้องการทางกายและจิตใจของบุคคลได้อย่างแท้จริง

นันทนาการ หมายถึง กิจกรรม (Activities) ต่าง ๆ ที่บุคคลเข้าร่วมในช่วงเวลาว่าง โดยไม่มีการบังคับหรือเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ มีผลก่อให้เกิดการพัฒนาอารมณ์สุข สนุกสนานหรือความสนุกสนาน และกิจกรรมนั้น ๆ จะต้องเป็นกิจกรรมที่สังคมยอมรับ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลาย เช่น กิจกรรมศิลปหัตถกรรม การอ่าน-เขียน กิจกรรมอาสาสมัคร ศิลปวัฒนธรรม งานอดิเรก เกม กีฬา การละคร ดนตรี กิจกรรมเข้าจังหวะ และนันทนาการกลางแจ้งนอกเมือง

นันทนาการ หมายถึง กระบวนการ (Process) หรือประสบการณ์ที่บุคคลได้รับโดยอาศัยกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่างเป็นสื่อ ก่อให้เกิดการพัฒนาหรือความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

นันทนาการ หมายถึง เป็นสถาบันทางสังคมหรือแหล่งศูนย์กลางของสังคม เพื่อให้บุคคลหรือสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการแล้วก่อให้เกิดความเจริญงอกงามทางร่างกายและพัฒนาทางด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม ซึ่งโดยปกติรัฐมีหน้าที่จัดแหล่งนันทนาการในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สวนสาธารณะในเมือง สวนหย่อม ศูนย์เยาวชน ห้องสมุดสำหรับประชาชน ดนตรีสำหรับประชาชน วนอุทยานและอุทยานแห่งชาติ

นันทนาการเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคคลได้เกิดการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ความคิด และนอกจากนี้ยังส่งผลต่อการพัฒนาสังคมด้วย เมื่อบุคคลและชุมชนได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่างด้วยความสมัครใจ ก็จะก่อให้เกิดผลที่ได้รับในเรื่องคุณค่าและประโยชน์ต่าง ๆ

มีผู้ให้ความหมายของนันทนาการ ดังนี้

พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์ (2544: 22) นันทนาการเป็นวิถีชีวิตแห่งความสุขและเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของคนเรา ผลที่ได้รับจากนันทนาการคือพลังแห่งความสุข ซึ่งจะเป็นปณิธิ

กับความเครียด ความทุกข์ ความกังวล หรือความเศร้าหมองทุกประการ แต่ความสามารถทาง
 นั้นหนาท่าต้องการมีการปลูกฝัง สร้าง และสะสมจึงจะเกิดขึ้นได้จากกระบวนการกิจกรรม

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2528: 12) ได้กล่าวว่า กิจกรรมอะไรก็ตามที่ทำให้เกิดความสนุกสนาน
 เพลิดเพลิน ทำให้ร่างกายสดชื่นกระปี้กระเปร่าคืนสู่สภาพปกติ และเพื่อสามารถประกอบกิจต่อไปให้
 เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์สมกับเป็นพลเมืองดีของประเทศไทย

พีระพงศ์ บุญศิริ (2542: 13) กล่าวว่า เป็นกิจกรรมที่กระทำในเวลาว่าง โดยมีความพึง
 พอใจ สนุกสนาน ไม่มีการบังคับและได้รับความสุขเพลิดเพลินใจจากการเข้าร่วมกิจกรรม

คณิต เขียววิชัย (2534: 15) กล่าวว่า นั้นหนาท่าหมายถึงกิจกรรมยามว่างที่ทุกคนเข้า
 ร่วมโดยสมัครใจ และกิจกรรมนั้นจะก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้เข้าร่วมในทันทีทันใด ทั้งนี้กิจกรรม
 นั้น ๆ จะต้องไม่ขัดต่อวัฒนธรรมที่ดำรงของสังคมนั้น ๆ

สมบัติ กาญจนกิจ (2540: 13-14) ได้ให้ความหมายของนั้นหนาท่าที่มีความหมาย
 กว้างขวางออกไปมากกว่าอาการหรือพฤติกรรม สรุปได้คือ

1. นั้นหนาท่าหมายถึงกรทำให้สดชื่น เสริมสร้างพลังขึ้นมาใหม่ หลังจากการใช้พลังงาน
 แล้วก่อให้เกิดความเหนื่อยเมื่อยล้าทางร่างกาย สมอง และจิตใจ กิจกรรมนั้นหนาท่าที่บุคคลเข้า
 ร่วมในช่วงเวลาว่าง จะช่วยขจัดหรือผ่อนคลายความเหนื่อยเมื่อยล้าทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ใน
 ความหมายนี้นั้นหนาท่าจึงเป็นการตอบสนองความต้องการทางกายและจิตใจของบุคคลและสังคม
2. นั้นหนาท่าหมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลเข้าร่วมในช่วงเวลาว่างโดยไม่มีการบังคับ
 หรือเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ แล้วผลก่อให้เกิดการพัฒนาอารมณ์สุข รวมทั้งความสุข สนุกสนาน
 หรือความสนุกสนาน และกิจกรรมนั้นต้องเป็นกิจกรรมที่สังคมยอมรับด้วย
3. นั้นหนาท่า หมายถึงกระบวนการหรือประสบการณ์สุขที่บุคคลได้รับโดยอาศัยกิจกรรม
 นั้นหนาท่าในช่วงเวลาว่างเป็นสื่อ ก่อให้เกิดการพัฒนาการหรือการเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์
 สังคม และสติปัญญาของบุคคล
4. นั้นหนาท่าเป็นสถาบันทางสังคมหรือแหล่งศูนย์กลางของสังคมเพื่อให้บุคคลเข้าร่วม
 กิจกรรมนั้นหนาท่า แล้วก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านอารมณ์และพัฒนาเจริญงอกงามทางร่างกาย
 จิตใจ และสังคม

บรรจง คณะวรรณ (2531: 31) กล่าวว่า นั้นหนาท่าหมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมใด
 กิจกรรมหนึ่งในช่วงเวลาว่างจากงานประจำ หรือการทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งที่ตนเองมีความสนใจ
 ในขณะที่มีเวลาว่าง เป็นการลดความเครียดทั้งทางกายและทางอารมณ์ให้หมดหรือลดน้อยลง

สุรเชษฐ์ เชษฐมาศ และศิริลักษณ์ ปิ่นเกษร (2535: 635) ได้สรุปความหมายของ
 นั้นหนาท่าตามที่มีผู้ให้คำนิยามไว้หลายท่านว่า นั้นหนาท่าหมายถึงกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลดีต่อ
 ร่างกาย จิตใจ หรืออารมณ์ต่อผู้เข้าร่วมโดยตรงเป็นกิจกรรมที่ทำในเวลาว่างและด้วยความสมัครใจ
 ของผู้กระทำเอง และกิจกรรมนั้นจะต้องเป็นที่พึงประสงค์ของสังคมไม่ใช่อบายมุข

บอนนิเฟซ และคูเปอร์ (Boniface & Cooper, 1994: 1-2) กล่าวว่า นันทนาการเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาว่างหลังจากที่ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานไปแล้ว กิจกรรมนันทนาการมีทั้งที่เกิดขึ้นในบ้าน เช่น การอ่านหนังสือ ทำสวน ดูโทรทัศน์ เป็นต้น และนอกบ้านในลักษณะของการเดินทางท่องเที่ยว การไปดูภาพยนตร์ การเข้าชมคอนเสิร์ต ฯลฯ การเล่นกีฬาในสถานที่ออกกำลังกาย เป็นต้น

จากที่กล่าวมาแล้วนันทนาการตามแนวคิดของผู้วิจัยหมายถึง กิจกรรมที่กระทำในเวลาว่างเพื่อพักผ่อน เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความพึงพอใจไม่เน้นกติกา ที่สำคัญต้องเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ

กิจกรรมนันทนาการ เริ่มมีขึ้นมาพร้อมกับวิวัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยโบราณจนกระทั่งมาถึงยุคปัจจุบัน ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคแต่ละสมัย โดยเฉพาะในสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว มักจะประสบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมนั้นๆ ซึ่งเป็นสาเหตุการเกิดความเครียดทางด้านจิตใจได้ทั้งสิ้น ฉะนั้น กิจกรรมนันทนาการ จึงเป็นทางเลือกอย่างหนึ่ง ที่ต้องการได้รับเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตประจำวัน

สมบัติ กาญจนกิจ (2544: 48-54) ได้แบ่งประเภทของกิจกรรมนันทนาการไว้ทั้งหมด 15 ประเภท ดังนี้

1. กิจกรรมนันทนาการประเภทเกมกีฬาและกีฬาเพื่อการแข่งขัน
2. กิจกรรมนันทนาการประเภทศิลปหัตถกรรม
3. กิจกรรมนันทนาการเต้นรำและกิจกรรมเข้าจังหวะ
4. กิจกรรมนันทนาการละคร
5. กิจกรรมนันทนาการ
6. กิจกรรมนันทนาการดนตรีและการร้องเพลง
7. กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งนอกเมือง
8. กิจกรรมนันทนาการทางสังคม
9. กิจกรรมนันทนาการพิเศษ
10. กิจกรรมนันทนาการวรรณกรรม (อ่าน พูด เขียน)
11. กิจกรรมนันทนาการอาสาสมัคร
12. กิจกรรมนันทนาการท่องเที่ยวทัศนศึกษา
13. กิจกรรมนันทนาการประเภทกลุ่มสัมพันธ์มนุษยศาสตร์
14. กิจกรรมนันทนาการประเภทจิตใจและความสงบสุข
15. กิจกรรมนันทนาการพัฒนาสุขภาพและสมรรถภาพ

ความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ

พระพงศ์ บุญศิริ (2542: 39) .ให้ความหมายของความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการว่าเป็นกิจกรรมมีหลายรูปแบบ ไม่จำกัดเวลาเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ อาสาเข้าร่วมอย่างเต็มใจใช้เป็นกิจกรรมเพื่อการบำบัดทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นสิ่งซึ่งเป็นคณะ มีจุดมุ่งหมายและประโยชน์ของนันทนาการให้ความสนุกสนาน ลดปัญหาเด็กเกเร ส่งเสริมการเป็นพลเมืองดี ใช้พักผ่อนผู้ป่วย สร้างความสามัคคีในกลุ่มและความรู้สึกอนุรักษ์ธรรมชาติ

เอนก หงษ์ทองคำ (2542: 5-7) กล่าวถึงประโยชน์ของนันทนาการดังนี้

รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ คนเรามีเวลาทำงาน เวลานอน เวลาทำกิจวัตรประจำ และจะมีเวลาว่างเหลืออยู่อีกประมาณวันละ 5-7 ชั่วโมง ถ้าใน 1 สัปดาห์ 1 เดือน และใน 1 ปี บุคคลเหล่านี้จะมีเวลาว่างหลายชั่วโมงทีเดียว เวลาดังกล่าวนี้นำไปใช้ในทางให้เกิดประโยชน์ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการจะได้ประโยชน์ต่อสังคมยิ่งขึ้น แทนที่จะปล่อยไปโดยเปล่าประโยชน์หรือใช้ไปในทางอบายมุข

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. ประวัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พัฒนาจาก โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง และวิทยาลัยวิชาการศึกษา โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง สถาปนาพุทธศักราช 2492 วิทยาลัยวิชาการศึกษา พุทธศักราช 2496 และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พุทธศักราช 2517

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เดิมใช้ชื่อว่า วิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้เปลี่ยนฐานะเป็นมหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ.2517 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชโปรดเกล้าฯ พระราชทานนาม ของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ว่า “ ศรีนครินทรวิโรฒ ” อันมีความหมายว่า “ รุ่งเรืองเป็นศรีสง่าแห่งนคร ”มหาวิทยาลัยแห่งนี้ เดิมมีวิทยาเขต 8 แห่ง ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร 4 แห่ง คือ วิทยาเขตประสานมิตร วิทยาเขตปทุมวัน วิทยาเขตบางเขน และวิทยาเขตพลศึกษา และตั้งอยู่ในต่างจังหวัด 4 แห่ง คือ วิทยาเขตบางแสน วิทยาเขตพิษณุโลก วิทยาเขตมหาสารคาม และวิทยาเขตสงขลา ซึ่งปัจจุบันนี้ คือมหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยทักษิณ

1.1 โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีประวัติศาสตร์มายาวนาน ถือกำเนิดขึ้นช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ในกระแสสังคมที่เริ่มคลี่คลายจากการตื่นตระหนกภัยสงคราม ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม หลังจากท้องถื่นการสหประชาชาติได้ก่อกำเนิดขึ้น เพื่อมุ่งเน้นความสมานฉันท์และผลักดันความร่วมมือทางด้านต่าง ๆ รวมทั้ง การผลักดันทางด้านการศึกษา เพื่อให้โลกใบนี้เจริญก้าวหน้าและมีสติปัญญามากขึ้น “โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง” ภายใต้กระทรวงศึกษาธิการ ได้สถาปนาขึ้นเมื่อวันที่ 28 เมษายน พุทธศักราช 2492 ณ ถนนประสานมิตร กรุงเทพมหานคร เพื่อผลักดันการศึกษาทางด้านวิชาชีพครู ในช่วงเวลาที่วิชาชีพครูขาดแคลน และไม่สอดคล้องกับการขยายตัวของสังคม และศาสตร์ทางด้านการศึกษายังใหม่ต่อสังคมในขณะนั้น เป็นการเริ่มต้นการศึกษาในระดับวุฒิประกาศนียบัตรครู

ประถมศึกษา และประกาศนียบัตรมัธยมศึกษา โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงถือกำเนิดขึ้นจากการผลักดันของ ศาสตราจารย์ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ซึ่งเป็นปลัดกระทรวงศึกษาธิการอยู่ในขณะนั้น และท่านก็ได้มีบทบาททางด้านการศึกษาทั้งที่โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง วิทยาลัยวิชาการ และสังคมไทย

เมื่อโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงได้ถือกำเนิดขึ้นแล้ว หลวงสวัสดิสารศาสตรพุทธิ ไปดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ระหว่างพุทธศักราช 2492– 496 ท่านเป็นผู้นำและผู้วางรากฐานระเบียบแบบแผนของการฝึกหัดครู เป็นผู้บุกเบิกงานวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์ และเป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นแบบแผนของปราชญ์บุคคลในวิชาชีพครูอย่างสูงยิ่ง

1.2 วิทยาลัยวิชาการศึกษา

ถึงพุทธศักราช 2496 ปัญหาการขาดแคลนครูและนักศึกษาเป็นปัญหาที่รุนแรงยิ่งขึ้นในสังคมไทย ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคมในทุก ๆ ด้าน ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ผู้นำการศึกษาสมัยใหม่หรือผู้นำการศึกษาแบบพัฒนาการนิยม (Progressivism) ในสังคมไทย ได้เสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการให้ก่อตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษา (College of Education) ขึ้นเพื่อพัฒนาปรัชญา แนวคิดและความรู้ความสามารถทางด้านการศึกษาศาสตร์ใหม่ ให้สอดคล้องผสมผสานสัมพันธ์กับสังคมประชาธิปไตย รวมทั้งการพัฒนาการศึกษาศาสตร์ให้เป็นวิชาชีพที่มีระบบแบบแผนและมีความลุ่มลึกในสังคมไทย พร้อมกับการประสาทปริญญาทางด้านศึกษาศาสตร์ ทั้งในระดับบัณฑิต มหาบัณฑิต และดุษฎีบัณฑิต เมื่อแรกเริ่มการสถาปนาวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้นแทน โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูงนั้น (16 กันยายน 2497) ศาสตราจารย์ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ได้รับมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีในระหว่างพุทธศักราช 2497–2499 ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ดำรงตำแหน่งหัวหน้าคณะวิชาการศึกษาหลังจากนั้นจึงได้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีวิทยาลัยวิชาการศึกษา จนถึงพุทธศักราช 2511

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้เป็นผู้นำในการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ภายใต้แนวคิดระบบโรงเรียนสาธิต (Demonstration School) เพื่อให้โรงเรียนสาธิตเป็นแปลงทดลองค้นคว้า ในระบบการศึกษาพื้นฐานสมัยใหม่ วิทยาลัยวิชาการศึกษาจัดระบบการศึกษาแบบวิทยาเขต โดยขยายวิทยาเขตปทุมวัน (2498) วิทยาเขตบางแสน (2498) วิทยาเขตพิษณุโลก (2510) วิทยาเขตมหาสารคาม (2511) วิทยาเขตสงขลา (2511) วิทยาเขต พระนคร (2512) และวิทยาเขตพลศึกษา (2513) โดยมีวิทยาเขตประสานมิตรเป็นศูนย์กลางการบริหาร

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ภายใต้การนำของ ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ในฐานะที่ท่านเป็นนักวิชาการและนักการศึกษาสมัยใหม่ ได้พัฒนาแนวคิดแบบพัฒนาการนิยมและการเรียนการสอนสมัยใหม่จากสังคมตะวันตก นำมาวางหลักปฏิฐานไว้ในสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นระบบห้องสมุดระบบคะแนน ระบบการวัดผล รวมทั้งวิชาการศึกษาศาสตร์ใหม่ที่ก้าวหน้าที่สุดในสังคมไทยขณะนั้น นอกจากนั้นแล้ว วิทยาลัยวิชาการศึกษายังได้รับการช่วยเหลือทั้งด้านบุคลากร หนังสือ และทุนการศึกษามากมาย จนอาจกล่าวได้ว่า วิทยาลัยวิชาการศึกษา มีระบบการศึกษาที่ก้าวหน้าที่สุดในช่วงเวลานั้น ตราหรือเครื่องหมายของวิทยาลัย วิชาการศึกษา ซึ่งเป็นสมการทางด้านคณิตศาสตร์

$y = ex$ (Exponential Curve) เส้นกราฟของการขยายเพิ่มขึ้น มีความหมายสอดคล้องปรัชญาที่ว่า “การศึกษาคือความเจริญงอกงาม” หรือ สึกขา “วิรุพหิ สมปตดา” หรือ “Education is Growth” รวมทั้งสอดคล้องกับ “สีเทา–แดง” ซึ่งสีเทา เป็นสีของสมอง หมายถึง “ความคิด” และสีแดงเป็นสีของเลือด หมายถึง “ความกล้าหาญ” สีเทา – แดง จึงหมายถึง “คิดอย่างกล้าหาญ”

1.3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พุทธศักราช 2516 ก่อนหน้าเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ในช่วงเวลาที่ ศาสตราจารย์ ดร. สูดใจ เหล่าสุนทร ดำรงตำแหน่งอธิการบดีวิทยาลัยวิชาการศึกษา คณะอาจารย์ นิสิต และข้าราชการ ได้ร่วมกันเรียกร้องต่อรัฐบาลให้ปรับฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นมหาวิทยาลัย และย้ายสังกัดจาก กระทรวงศึกษาธิการไปขึ้นกับทบวงมหาวิทยาลัย ท่ามกลางการปกครองที่เข้มงวดรุนแรงของรัฐบาลทหารในขณะนั้น เพื่อความคล่องตัวในการพัฒนาโครงสร้าง การบริหาร และการเรียนการสอนที่จำกัดไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยและการขยายตัวที่มีความหลากหลายวิชาชีพ ทำยที่สุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ “มหาวิทยาลัยที่เจริญเป็นศรีสง่าแก่มหานคร” ก็ได้รับการสถาปนาขึ้นในปีถัดมา (29 มิถุนายน 2517) โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.สูดใจ เหล่าสุนทร เป็นอธิการบดี (พุทธศักราช 2512 – 2521)

มหาวิทยาลัยมีระบบบริหารจัดการในรูปวิทยาเขตมาจนถึง พ.ศ. 2533 รวมเวลา 16 ปี วิทยาเขตจึงเริ่มแยกออกไปเป็นมหาวิทยาลัยอิสระโดยมีการบริหารจัดการและงบประมาณเป็นของตนเอง ดังนี้ พ.ศ. 2533 วิทยาเขตบางแสนและวิทยาเขตพิษณุโลก ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยนเรศวร พ.ศ. 2536 ยุบรวมวิทยาเขตปทุมวัน บางเขน และประสานมิตรเข้าเป็นวิทยาเขตกลาง พ.ศ. 2537 วิทยาเขตมหาสารคาม ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และพ.ศ. 2539 วิทยาเขตสงขลา ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยทักษิณ ขณะที่มหาวิทยาลัยแม่กัขยายตัวไปที่อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ในปีพุทธศักราช 2539

จากอดีตที่มีคณะศึกษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย ช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 5 (พุทธศักราช 2525- 2529) จัดตั้งคณะแพทยศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 7 (พุทธศักราช 2535 – 2539) จัดตั้งคณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 8 (พุทธศักราช 2540 – 2544) จัดตั้งคณะสหเวชศาสตร์และคณะพยาบาลศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พัฒนาไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยกลางเมืองที่ทันสมัยก้าวหน้าสานสัมพันธ์กับกระแสนาถล และพัฒนาการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ พัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม และผลงานสัมพันธ์กับชุมชน

2. แนะนำมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.1 ชื่อมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความหมายว่า "มหาวิทยาลัยที่เจริญเป็นศรีสง่าแก่มหานคร"

"วิโรฒ" มาจากคำว่า "วิโรฒ" ในภาษาสันสกฤต แปลว่า ความงอกงามหรือเจริญ เทียบได้กับคำว่า "วิรุพห์" ในภาษาบาลี

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (อ่านว่า สี-นะ-คะ-ริน-วิ-โรด) มีชื่อย่อ ว่า "มศว" เขียนเป็นภาษาอังกฤษว่า "Srinakharinwirot University"

ปรัชญา

"การศึกษาคือความเจริญงอกงาม" ตรงกับภาษาอังกฤษ ว่า "Education is Growth" และตรงกับภาษาบาลีว่า "สิกฺขา วิรุพฺหิ สมฺปตฺตา"

เจริญงอกงามด้วย อารยวัฑฒ 5 ประการ

1.งอกงามด้วยศรัทธา

งอกงามด้วยศรัทธาในชีวิต บทบาท และหน้าที่ของตน

2.งอกงามด้วยศีล

งอกงามด้วยจริยธรรมและความดีงามทั้งปวง

3.งอกงามด้วยสุตะ

งอกงามด้วยการสดับตรับฟังและเรียนรู้ตลอดเวลา

4.งอกงามด้วยจาคะ

งอกงามด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเอื้ออาทรต่อผู้อื่น

5.งอกงามด้วยปัญญา

งอกงามในการดำรงชีวิต คิด และทำด้วยปัญญา

ปณิธาน

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คือ ประชาคมวิชาการแห่งผู้มีความรู้ประจุนกปราชญ์ และมีความประพฤติประจุนผู้ทรงศีล สมฐานะของผู้นำทางปัญญา

วิสัยทัศน์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นองค์กรชั้นนำแห่งการเรียนรู้และวิจัย บนฐานการศึกษา และคุณธรรม มุ่งสร้างสรรค์นวัตกรรมสู่สากล

พันธกิจ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีพันธกิจต่อสังคมในการจัดการศึกษาและให้บริการทางวิชาการ รวมทั้งเข้าไปมีส่วนร่วมกับสังคมในการสืบสานและสร้างเสริมภูมิปัญญาให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยยึดหลักจริยธรรมทางวิชาการ และ หลักการให้การศึกษแก่ประชาชน

3. โครงสร้างส่วนราชการ

3.1 คณะ/วิทยาลัย

คณะทันตแพทยศาสตร์

.คณะพลศึกษา

.คณะแพทยศาสตร์

.คณะเภสัชศาสตร์

.คณะมนุษยศาสตร์

.คณะวิทยาศาสตร์

คณะวิศวกรรมศาสตร์

คณะศิลปกรรมศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์

คณะสังคมศาสตร์

คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร

คณะธรรมนิติศาสตร์

วิทยาลัยนานาชาติเพื่อการศึกษาความยั่งยืน

วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม

วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย

วิทยาลัยสัมพันธ์ภาพสากล

สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ

บัณฑิตวิทยาลัย

3.2 สถาบัน/สำนัก/ศูนย์

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ

สถาบันเอเชียแปซิฟิกศึกษา

สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

สถาบันสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร

สถาบันวิจัยพัฒนาและสาริตการศึกษา

สำนักงานอธิการบดี

สำนักคอมพิวเตอร์

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

สำนักงานสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา

สำนักหอสมุด

สำนักหอสมุดองค์กร

สำนักงานบริหารกิจการหอพัก

สำนักงานยุทธศาสตร์

ศูนย์วิทยาศาสตร์ศึกษา

ศูนย์บริการวิชาการ

ศูนย์กีฬา

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์

ศูนย์พัฒนาสภาพกายภาพ การจัดการขนส่งและความปลอดภัย

ศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพทางดนตรี

ศูนย์บริการวิชาการแก่ชุมชน

ศูนย์พัฒนาประสิทธิภาพบุคลากร

ศูนย์สวัสดิการบุคลากร

ศูนย์บริหารจัดการทรัพย์สิน

ศูนย์บริหารจัดการวิชาศึกษาทั่วไป

ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ศูนย์การประเมินผลและรับนิสิตใหม่

ศูนย์สำนักพิมพ์ มศว

ศูนย์ศึกษาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและป่าต้นน้ำ นาแห้ว จังหวัดเลย

ศูนย์ชุมชนและศิลปวัฒนธรรม หุ่นดินดำ จังหวัดสุพรรณบุรี

ศูนย์ครูและศิษย์เก่าสัมพันธ์บ้านไร่สามัคคี มศว จังหวัดน่าน

ศูนย์ภาษา มศว

ศูนย์นานาชาติศึกษา

ศูนย์การแพทย์ปัญญานันทภิกขุ ชลประทาน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.3 โรงเรียนสาธิต

ประสานมิตร ฝ่ายประถม

ประสานมิตร ฝ่ายมัธยม

ปทุมวัน

3.4 หน่วยงานอื่น ๆ

หน่วยตรวจสอบภายใน

สภาคณาจารย์และข้าราชการ

สหกรณ์ออมทรัพย์ มศว จำกัด

ศูนย์ให้คำปรึกษาปัญหาภาษาไทย

ศูนย์วิจัยและการจัดการความรู้ทางพฤกษศาสตร์

4. โครงสร้างยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย

ยุทธศาสตร์สำคัญที่มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญมี 9 ด้าน

1. ยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย
2. ยุทธศาสตร์การจัดการความรู้เพื่อสังคม
3. ยุทธศาสตร์สืบสานและสร้างสรรค์วัฒนธรรมและศิลปะ
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพนิสิต
5. ยุทธศาสตร์การประกันคุณภาพการศึกษา
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาสื่อการเรียนรู้เพื่อสังคม
7. ยุทธศาสตร์การบริหารระบบและบุคคล
8. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและบริหารทรัพย์สิน
9. ยุทธศาสตร์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย

เป้าหมาย

เพื่อปรับทิศทางการศึกษาที่มีแนวโน้มในการสร้างความรู้และกระบวนการจัดการศึกษาที่ไม่ก่อให้เกิดปัญญากับคนในสังคม ความรู้ที่จะทำให้เกิดปัญญจะต้องเป็นความรู้ที่สามารถนำไปใช้เพื่อการดำรงชีวิตอย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในระดับชุมชนและสังคมที่กว้างออกไปทั้งในระดับประเทศและระดับโลก กับทั้งจะต้องเป็นความรู้ที่สามารถนำไปใช้เป็นฐานในการสร้างสรรค์ที่เคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค สันติภาพและความเป็นธรรมในสังคม

ยุทธศาสตร์หลัก

1. ปรับทิศทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้มีเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรคความรู้และสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดปัญญา ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างสังคมบนฐานของความรู้

- จัดทำแนวนโยบายการศึกษาของมหาวิทยาลัยทั้งระยะสั้นและระยะยาวให้มีเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยให้สภามหาวิทยาลัยเข้ามีส่วนร่วมกับ

ประชาคม มศว ในการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย และดำเนินการให้มีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรให้สอดคล้องกับเป้าหมายและพันธกิจของมหาวิทยาลัย

- ปรับทิศทางการสร้างและปรับปรุงหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับนโยบายการศึกษาของมหาวิทยาลัย โดยให้มีการจัดทำแผนวิชาการของมหาวิทยาลัย หน่วยงานที่เสนอหลักสูตรใหม่ จะต้องเสนอหลักสูตรเพื่อบรรจุในแผนวิชาการผ่านการสัมมนาระดมความคิด การร่างหลักสูตร และการวิพากษ์หลักสูตรอย่างเป็นระบบ

- สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการปรับปรุงหลักสูตรในระดับกระบวนทัศน์ เพื่อให้การศึกษาของมหาวิทยาลัย สามารถสร้างบัณฑิตที่รู้เท่าทัน ความรู้ที่ไม่ก่อให้เกิดปัญญา และเป็นบัณฑิตที่สามารถสร้างความรู้จากประสบการณ์และการปฏิบัติ ซึ่งจะก่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้และเป็นสังคมบนฐานความรู้อย่างแท้จริง

2. ร่วมมือกับคณะและสาขาวิชาเพื่อปรับทิศทางของหลักสูตร ให้มีเป้าหมายไปสู่การสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดปัญญา และสร้างความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน

- จัดให้มีการประชุมสัมมนาในระดับมหาวิทยาลัย คณะ ภาควิชา สาขาวิชา เพื่อระดมความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะวิกฤตของการศึกษาไทย วิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของหลักสูตรต่าง ๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย เพื่อนำไปสู่การร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์ การแก้ปัญหา และปรับทิศทางการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยอย่างเป็นระบบ

- สร้างกลไกการพัฒนาหลักสูตร ทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา ในระดับกระบวนทัศน์ เพื่อปรับทิศทางการศึกษาให้รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในระดับประเทศ ภูมิภาค และระดับโลก รวมทั้งมุ่งพัฒนาหลักสูตรต่าง ๆ ให้มีฐานวิทยาการที่สามารถสร้างอำนาจอิสระทางความรู้ แทนการพึ่งพิงความรู้ที่แม้จะมีอยู่เป็นจำนวนมาก แต่เป็นความรู้ที่ขาดปัญญาและขาดบริบทในชีวิตจริง

- สร้างกลไกการร่วมมือระหว่างสาขาวิชาและหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในด้านบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและทรัพยากรอื่น ๆ

- จัดระบบการเรียนการสอนให้ปีนระบบเปิด แทนระบบที่มีการกำหนดขอบเขตการศึกษาในแต่ละสาขาอย่างตายตัว ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนในวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาได้อย่างกว้างขวาง โดยเปิดกว้างให้ผู้เรียนเรียนข้ามสาขาวิชาได้ เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นวิถีชีวิตให้กับนิสิต

3. สร้างความเป็นเลิศในทางความรู้ที่ก่อให้เกิดปัญญา โดยไม่เน้นความเป็นเลิศทางวิชาการในความหมายที่คับแคบและมีขีดจำกัด

- กำหนดนโยบายในการวิจัยของมหาวิทยาลัยให้ชัดเจนว่า จะสร้างหรือผลิตระบบความรู้ในประเด็นใดบ้าง โดยประเด็นการวิจัยจะต้องเชื่อมโยงกับคำถามที่สังคมคาดหวังให้มหาวิทยาลัยเป็นผู้ชี้ทิศทาง และมหาวิทยาลัยมีศักยภาพที่จะผลักดันให้เกิดโครงการวิจัยใน

ประเด็นเหล่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถระดมทรัพยากรจากแหล่งทุนต่าง ๆ มาใช้เพื่อการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ

- สร้างกลไกส่งเสริมให้มีการใช้วิทยาของการวิจัยที่มีความหลากหลาย เพื่อขยายปริมาณของความรู้ให้กว้างขวางมากขึ้น
- ปรับทิศทางการวิจัยเพื่อเปิดพื้นที่ให้กับความรู้ที่สร้างขึ้นจากประสบการณ์ของผู้ที่มีโชนักวิชาการ แต่มีประสบการณ์ที่ได้สะสมมาจากการปฏิบัติในชีวิตจริง ซึ่งจะทำให้ได้ความรู้ที่เป็นวิถีชีวิต นำไปปฏิบัติได้อย่างแท้จริง
- จัดตั้งสถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้และเครือข่ายการวิจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาร่วมกับสถาบันและองค์กรอื่น ๆ นอกมหาวิทยาลัย

4. พัฒนาบุคลากรของมหาวิทยาลัย ทั้งที่เป็นอาจารย์และบุคลากรสนับสนุนวิชาการ ให้มีความพร้อมต่อการพัฒนาการศึกษาภายใต้กระบวนทัศน์ใหม่

- จัดให้มีการสัมมนาและประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัย เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน เกี่ยวกับทิศทางการใหม่ในการจัดการศึกษา และแนวทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

- ส่งเสริมบุคลากรของมหาวิทยาลัย สร้างนวัตกรรมในการเรียนการสอนที่จะก่อให้เกิดปัญญา แทนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการเพียงอย่างเดียว

5. เชื่อมโยงการสร้างความรู้และกระบวนการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยกับโรงเรียนสาธิต เพื่อนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา ให้เป้าหมายและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถสร้างรากแก้วทางปัญญาให้กับเด็กและเยาวชน

- จัดให้มีการระดมความคิดเพื่อวางนโยบายและแนวทางการดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิตให้มีทิศทางที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

- ขยายขอบเขตความร่วมมือในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิตกับคณะสถาบัน และสำนัก ในมหาวิทยาลัย เพื่อปรับทิศทางการจัดการศึกษาในโรงเรียนสาธิตให้มีฐานของความเป็นสหวิทยาการ ทั้งนี้เพื่อให้การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ใช้ประโยชน์จากฐานความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ นอกเหนือจากการศึกษาศาสตร์เพียงอย่างเดียว

- ส่งเสริมให้อาจารย์โรงเรียนสาธิตและคณาจารย์จากสาขาวิชาต่าง ๆ มีการวิจัยเชิงปฏิบัติการและการวิจัยแบบส่วนร่วม เพื่อให้สามารถสร้างความรู้ภายใต้สถานการณ์จริงของการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อสร้างนวัตกรรมในการจัดการศึกษาให้เกิดปัญญา ทั้งกับครูอาจารย์และนักเรียน

ยุทธศาสตร์การจัดการความรู้เพื่อสังคม

เป้าหมาย

เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีเครือข่ายในการสร้างความรู้และมีการเรียนรู้ร่วมกับองค์กร เครือข่ายจากภาครัฐ เอกชน สถาบันวิจัยต่าง ๆ องค์กรพัฒนาเอกชนและชุมชน เพื่อให้ มหาวิทยาลัยได้เรียนรู้จากมุมมองของผู้ที่อยู่นอกมหาวิทยาลัย ทั้งคุณค่าและข้อจำกัดของความรู้ ที่มหาวิทยาลัยได้สร้างหรือผลิตขึ้น นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังต้องมีการนำความรู้ที่เกิดจาก ประสบการณ์และการปฏิบัติของคนในสังคมและชุมชน ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก เข้ามาสู่ กระบวนการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อปรับทิศทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้อยู่บน ฐานของความรู้ที่มีคุณค่าและเกิดประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนอย่างแท้จริง เป็นความรู้ที่ ก่อให้เกิดปัญญาและการดำรงชีวิต

ยุทธศาสตร์หลัก

1. ปรับทิศทางการความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับสังคม จากการที่มหาวิทยาลัย เป็นผู้ส่งออกความรู้และทักษะ ในรูปของการบริการทางวิชาการเพื่อสังคม ไปสู่การสร้าง กระบวนการเรียนรู้ร่วมกับสังคม
  - ติดตามและศึกษาปัญหาสังคมอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อให้มหาวิทยาลัย สามารถแสดงท่าทีและจุดยืนที่มีต่อประเด็นปัญหาต่าง ๆ และสามารถเสนอทางออกที่สร้างสรรค์ และสมานฉันท์ให้กับสังคม
  - สร้างกลไกเพื่อเปิดพื้นที่ให้กับความรู้ที่มีอยู่มากมายในสังคม แต่ไม่ได้รับการ ยอมรับว่าเป็นความรู้ ในระบบวิชาการของมหาวิทยาลัย ได้เข้ามามีพื้นที่ในแวดวงวิชาการของ มหาวิทยาลัย ทั้งในส่วนของบรรจุไว้ในรายวิชาของการศึกษาในระดับต่าง ๆ และการจัดการ สัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับประชาคมมหาวิทยาลัย
2. สร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ที่มีชีวิตชีวาขึ้นในมหาวิทยาลัย เพื่อให้มหาวิทยาลัย หลุดพ้นจากวิชาการที่ไม่มีพลวัต ขาดความสัมพันธ์กับประเด็นปัญหาต่าง ๆ ทั้งภายในและ ภายนอกมหาวิทยาลัย
  - สร้างฐานระบบความรู้ที่สร้างหรือผลิตขึ้นมาในมหาวิทยาลัย เพื่อให้ประชาคมได้ ติดตามความเคลื่อนไหวทางวิชาการของมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่องและสามารถเชื่อมโยงการวิจัย ของหน่วยงานทางวิชาการหรือของปัจเจกบุคคลกับระบบความรู้ที่มีอยู่ เพื่อให้เกิดกระบวนการ สะสมความรู้อย่างเป็นระบบ
  - เปิดเวทีให้มีการวิพากษ์วิจารณ์และแลกเปลี่ยนความรู้ภายในมหาวิทยาลัย เพื่อ สร้างวัฒนธรรมทางวิชาการในรูปแบบใหม่ ที่บุคลากรในมหาวิทยาลัยมีการสนทนาแลกเปลี่ยน ความรู้ จนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตในมหาวิทยาลัย

ยุทธศาสตร์การสืบสานและสร้างสรรค์วัฒนธรรมและศิลปะ

เป้าหมาย

เพื่อบูรณาการวัฒนธรรมของชุมชนและสังคมกับกระบวนการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อปรับวิถีคิดของชุมชนมหาวิทยาลัยที่มีแนวโน้มจะให้ความสำคัญกับฐานความคิดแบบตะวันตก โดยปราศจากการเชื่อมโยงกับวิถีคิดและวัฒนธรรมของชุมชนที่มีอยู่หลากหลาย ทำให้มหาวิทยาลัยมีบทบาทที่จำกัดในการสืบสานและสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย นิสิตที่เข้ามาสู่รั้วของมหาวิทยาลัยจึงเติบโตทางวิชาการโดยปราศจากรากทางวัฒนธรรม กลายเป็นนักปฏิบัติการณ์ที่มีความรู้เฉพาะทาง แต่ขาดจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในวิถีชีวิตที่มีลักษณะเฉพาะของตนเอง ขาดสุนทรียะในงานสร้างสรรค์ที่มีอยู่มากมายในสังคมไทย สิ่งสำคัญที่ต้องให้ความสำคัญคือ การสร้างความเสมอภาคและศักดิ์ศรีทางวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย นอกจากนี้การสืบสานและสร้างสรรค์วัฒนธรรมและศิลปะ จะต้องไม่เน้นเฉพาะสิ่งที่เป็นรูปแบบ แต่จะต้องให้ความสำคัญกับฐานคิดและวิถีชีวิตของชุมชนและสังคม ที่ได้สร้างสรรค์วัฒนธรรมและศิลปะ เผยแพร่ออกสู่สังคมภายนอก

ยุทธศาสตร์หลัก

1. สร้างเครือข่ายการบริหารวัฒนธรรมและศิลปะระหว่างองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐและเอกชน เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน เกี่ยวกับวัฒนธรรมและผลงานสร้างสรรค์ของท้องถิ่นต่าง ๆ
2. สร้างและผลิตสื่อในรูปแบบต่าง ๆ ที่จะทำให้นักลากรของมหาวิทยาลัยและนิสิต ได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและศิลปะในระดับของฐานคิดกระบวนการสร้างความรู้และผลงานสร้างสรรค์ที่เป็นวิถีชีวิต
3. จัดระบบความรู้ทางด้านวัฒนธรรมและศิลปะและเผยแพร่ออกสู่สังคมภายนอก
4. จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน เพื่อให้บุคลากรของมหาวิทยาลัยและนิสิตได้เรียนรู้ วัฒนธรรมและศิลปะ ทั้งจากชีวิตจริงและแหล่งเรียนรู้เพื่อชุมชน เช่น พิพิธภัณฑ์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม หอสมุด หอสมุด ศูนย์พักษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์ ฯลฯ
5. บูรณาการวัฒนธรรมและศิลปะเข้ากับกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยอย่างเป็นระบบ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพนิสิต

เป้าหมาย

เมื่อมหาวิทยาลัยจัดระบบและสร้างบรรยากาศที่ทำให้นิสิตมีการเรียนรู้ที่เป็นวิถีชีวิต การเรียนรู้ของนิสิตจึงต้องอาศัยกิจกรรมที่ผสมผสาน สัมพันธ์ทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน ในชุมชน งานกิจกรรมนิสิตจะต้องมีเป้าหมายเพื่อสร้างกระบวนการคิดและกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ สร้างอัตลักษณ์และคุณความดีแห่งตนโดยสามารถสร้างดุลยภาพ

ระหว่างการเรียนรู้ทางความคิดตนเอง กับการยอมรับความต่างหรือความหลากหลายทางความคิดตนเอง กับการยอมรับความต่างหรือความหลากหลายทางความคิดได้ นิสิตต้องได้รับการเรียนรู้ที่จะเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ มีจิตสำนึกสาธารณะ มีความกล้าหาญทางจริยธรรม และมีอุดมการณ์ที่จะทำงานและเสียสละให้กับส่วนรวม มีความเข้าใจและพร้อมที่จะเรียนรู้ร่วมกับสังคมและชุมชน งานกิจกรรมนิสิตต้องเป็นงานหลักสำคัญด้านหนึ่งของมหาวิทยาลัย

ยุทธศาสตร์หลัก

1. สร้างบรรยากาศของมหาวิทยาลัยให้นิสิตมีการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

- ร่วมมือกับคณาจารย์และสำนักหอสมุดกลางเพื่อสร้างกลไกและกระบวนการเรียนรู้ สนับสนุนและส่งเสริมนิสัยการเข้าไปใช้ห้องสมุด จนกลายเป็นวัฒนธรรมและส่วนหนึ่งของชีวิตและการศึกษาในมหาวิทยาลัย
- จัดกิจกรรมกระตุ้นให้นิสิตได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา โดยจะต้องมีการพัฒนาห้องปฏิบัติการ การบริการ และการพัฒนาศักยภาพอย่างเป็นรูปธรรม
- เปิดโอกาสให้นิสิตเข้ามามีส่วนร่วมในการสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้ที่มหาวิทยาลัยได้จัดขึ้น เพื่อให้นิสิตได้เรียนรู้ร่วมกับคณาจารย์ ได้ร่วมสนทนาถกเถียงทางความรู้ซึ่งจะให้นิสิตได้เติบโตทางความคิดและปัญญา
- จัดให้มีการสัมมนาและแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการ การพัฒนาสติปัญญาและวิชาชีพแก่นิสิต ทั้งในระดับคณะและมหาวิทยาลัย โดยมีวิทยากรรับเชิญที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ
- จัดการศึกษาในรูปแบบสหกิจศึกษา (cooperate learning) กับแหล่งงานของรัฐและเอกชน เพื่อให้นิสิตได้มีความรู้และประสบการณ์จริงในแหล่งงานต่าง ๆ นอกเหนือจากการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย

2. ส่งเสริมให้นิสิตจัดกิจกรรมและมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สร้างสรรค์ เพื่อให้นิสิตมีกระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดปัญญา และหากกลยุทธ์ที่จะทำให้นิสิตละเลิการทำกิจกรรมที่ทำให้เกิดการยอมรับอำนาจโดยปราศจากเงื่อนไข

- ส่งเสริมให้นิสิตได้มีกิจกรรมร่วมกันในรูปแบบของชมรมต่าง ๆ เพื่อทำกิจกรรมที่สร้างสรรค์ เพื่อตนเอง เพื่อหมู่คณะ เพื่อชุมชนและสังคม
- ปรับทิศทางการรับน้องใหม่ของนิสิตให้อยู่บนบานคิดของความเสมอภาคและเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ แทนการใช้วิธีให้รุ่นน้องยอมรับอำนาจของรุ่นพี่โดยปราศจากเงื่อนไข

3. จัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนและสังคมอย่างจริงจัง เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้ในมหาวิทยาลัยกับชุมชนและสังคมภายนอก

- สร้างกลไกความร่วมมือกับชุมชน เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสไปใช้ชีวิตและเรียนรู้จากชุมชน
- กระตุ้นให้นักศึกษาจัดกิจกรรมและเข้าร่วมกิจกรรมที่มีความเชื่อมโยงกับหมู่คณะ ชุมชนและสังคมภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ

4. จัดกระบวนการเรียนรู้ให้นักศึกษาได้สร้างวินัยในการดำเนินชีวิต รวมทั้งการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

- จัดระบบหอพักและชีวิตความเป็นอยู่ในหอพักให้มีลักษณะของการใช้ชีวิตและการเรียนรู้ (living and learning) อย่างเป็นระบบ
- จัดกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้การทำงานเป็นหมู่คณะ และรู้จักการจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

ยุทธศาสตร์การประกันคุณภาพการศึกษา
เป้าหมาย

เพื่อสร้างระบบประกันคุณภาพที่จะเป็นเสมือนกลไกที่จะทำให้ระบบงานทุกระบบ และผู้ทำงานทุกคน สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามที่มหาวิทยาลัยได้ตั้งเป้าหมายไว้ ระบบประกันคุณภาพจะต้องเป็นระบบที่เชื่อมประสานให้ส่วนต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ตระหนักในเป้าหมายของมหาวิทยาลัยและหน่วยงาน และมีจิตสำนึกที่จะร่วมกันทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ไม่ใช่ต่างคนต่างทำอย่างไร้ทิศทาง บุคลากรทุกคนจะต้องมีสำนึกแห่งความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา ดังนั้นการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาจะต้องยึดหลักของการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับ ที่จะเข้ามาร่วมกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

ยุทธศาสตร์หลัก

1. กำหนดนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างชัดเจน เป็นระบบ เป็นเอกภาพ เชื่อมโยงนโยบายการประกันคุณภาพศึกษากับนโยบายด้านวิชาการ บุคลากรการเงินและงบประมาณ

2. พัฒนาระบบ กระบวนการ กลไก และกิจกรรมการประกันคุณภาพให้เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นของกิจกรรม จนกลายเป็นวัฒนธรรมในการทำงาน ไม่สร้างระบบที่ทำให้กิจกรรมประกันคุณภาพเป็นส่วนเกิน ให้เป็นภาระ จนกระทบกับกิจกรรมหลัก

3. ปรับระบบการสร้างดัชนีชี้วัดคุณภาพการศึกษาที่สะท้อนเป้าหมายพันธกิจและภารกิจของมหาวิทยาลัยและหน่วยงาน ดัชนีแต่ละชุดสัมพันธ์กับความเป็นจริง การปฏิบัติ

ภารกิจต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยตรงกับดัชนีชี้วัด ซึ่งมีผลทำให้กระบวนการประกันคุณภาพ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาสื่อการเรียนรู้เพื่อสังคม
เป้าหมาย

เพื่อกระจายความรู้และผลผลิตทางวิชาการของมหาวิทยาลัยให้ออกไปสู่สังคมโดยใช้สื่อในรูปแบบต่าง ๆ เช่น วารสารทางวิชาการ หนังสือ ตำรา สิ่งพิมพ์ในรูปแบบอื่น ๆ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ วิทยุ เป็นต้น เพื่อเปิดพื้นที่การสื่อสารระหว่างมหาวิทยาลัยกับสังคมภายนอกอย่างกว้างขวาง โดยไม่จำกัดเฉพาะการสื่อสารในหมู่นักวิชาการ สื่อการเรียนรู้เพื่อสังคมจึงต้องให้ความสำคัญกับความต้องการของชุมชนและสังคม โดยสร้างความหลากหลายในรูปแบบ สารและช่องทางการสื่อสาร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำไปสู่การสร้างสังคมบนฐานความรู้เป็นการสำคัญ

ยุทธศาสตร์หลัก

1. จัดตั้งกองทุนเพื่อการผลิตวารสารทางวิชาการ ตำรา หนังสือ สิ่งพิมพ์ และสื่อต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ออกสู่สังคมภายนอก
2. ดำเนินการเพื่อให้มหาวิทยาลัยเข้าถึงสื่อต่าง ๆ ของสังคม เช่น โทรศัพท์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ โดยสามารถนำเสนอความรู้อันเป็นผลงานของมหาวิทยาลัยสู่ชุมชน
3. สร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนความรู้ ระหว่างสถาบันการศึกษาขององค์กรของรัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดพลังที่นำไปสู่การสร้างสังคมบนฐานความรู้
4. พัฒนาระบบสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ของมหาวิทยาลัยให้เป็นแหล่งความรู้และการเรียนรู้เพื่อสังคม

ยุทธศาสตร์การบริหารระบบและบุคลากร
เป้าหมาย

เพื่อพัฒนาการบริหารระบบและการจัดองค์กรของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้มหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการในด้านต่าง ๆ บรรลุเป้าหมายและพันธกิจที่ตั้งไว้ มหาวิทยาลัยจะต้องมีการจัดระบบที่เอื้อให้เกิดการแข่งขันในระดับองค์กร โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างมากมา ระบบต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีความชัดเจนในพันธกิจและการรับผิดชอบ มีการประสานงานที่ดี มีกระบวนการควบคุมและติดตามงานให้เป็นไปตามนโยบาย นอกจากนี้มหาวิทยาลัยจะต้องสร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้อต่อการเรียนรู้ การใช้ชีวิต ความสะดวกสบายในการทำงาน และมีอัตลักษณ์ของตนเอง

ยุทธศาสตร์หลัก

1. เพิ่มการมีส่วนร่วมของสภามหาวิทยาลัยและสภาวิชาการในการกำหนดนโยบายและวางแผนกิจกรรมของมหาวิทยาลัย
2. ทบทวนแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยเพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการปรับเปลี่ยนมหาวิทยาลัยในระดับกระบวนทัศน์
3. ประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และจัดทำแผนกลยุทธ์เป็นแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจน โดยอาศัยเทคนิคและแนวทางที่เหมาะสม
4. ประเมินองค์กรภายในมหาวิทยาลัยในเชิงพันธกิจ และการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายทางพันธกิจ เพื่อนำไปสู่การจัดโครงสร้างองค์กรที่สอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัย
5. กำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จขององค์กรภายในให้ชัดเจน และขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายของตัวชี้วัด
6. จัดทำแผนแม่บทในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ อาคาร สถานที่ รวมทั้งการจัดแบ่งพื้นที่ของมหาวิทยาลัย ให้มีอัตลักษณ์และเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การบริการวิชาการแก่สังคม เพื่อให้เกิดบรรยากาศของการเรียนรู้
7. เพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารงานบุคคล การใช้ทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติงานและระบบการสื่อสารในการปฏิบัติงาน โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานที่มีประสิทธิภาพ คล่องตัว บนฐานข้อมูลที่เข้มแข็ง

ยุทธศาสตร์การพัฒนาและบริหารทรัพยากร
เป้าหมาย

เพื่อพัฒนาระบบการจัดการดูแลทรัพยากรของมหาวิทยาลัยให้เกิดประโยชน์สูงสุด สนองตอบนโยบายและพันธกิจของมหาวิทยาลัย รวมทั้งการแสวงหากลยุทธ์ในการสร้างมูลค่าเพิ่ม การเพิ่มพูนรายได้เชิงวิชาการและทรัพยากรของมหาวิทยาลัย โดยจะต้องยึดหลักของการให้มีดุลยภาพระหว่างการบริหารวิชาการกับการบริหารทรัพยากร และดุลยภาพระหว่างการหารายได้เชิงวิชาการกับคุณภาพการศึกษา

ยุทธศาสตร์หลัก

1. จัดทำแผนกลยุทธ์ระยะยาวของมหาวิทยาลัยให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ โดยใช้หลักการสำคัญจาก 9 ยุทธศาสตร์ และกรอบแนวคิดในการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
2. จัดทำงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ โดยกำหนดเป้าหมายหรือสัดส่วนของงบประมาณเงินรายได้ต้องงบประมาณแผ่นดินที่ชัดเจน งบประมาณเงินรายได้ควรเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่เหมาะสม จัดสรรงบประมาณเพื่อการขับเคลื่อนการค้นคว้าวิจัยอย่างเด่นชัด

3. ปรับระบบบัญชีเป็นเกณฑ์คงค้าง (บัญชีพึงรับพึงจ่าย) และพัฒนาไปสู่การคำนวณต้นทุนค่าใช้จ่าย (unit cost) เพื่อให้หน่วยงานได้มีการปรับปรุงงานของตนเองให้มีประสิทธิภาพ

4. ดำเนินการให้มหาวิทยาลัยมีเสถียรภาพและความมั่นคงทางการเงินเพื่อที่มหาวิทยาลัยจะสามารถปฏิบัติตามพันธกิจที่ได้กำหนดไว้อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่องยั่งยืน โดยการเพิ่มศักยภาพในการเพิ่มรายได้ และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพย์สินเป็นประการสำคัญ

5. สร้างระบบการจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่มีประสิทธิภาพ

6. พัฒนากองทุนการค้นคว้าวิจัย กองทุนพัฒนาสื่อการเรียนรู้อ กองทุนพัฒนากีฬา กองทุนศิลปวัฒนธรรม กองทุนห้องสมุด กองทุน ICT กองทุนนิสิต การศึกษาบัณฑิต ฯลฯ

ยุทธศาสตร์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
เป้าหมาย

เพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีฐานข้อมูลเพื่อการบริหารมหาวิทยาลัยและการบริการ นิสิต ทั้งนี้เพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถบริหารงานและตัดสินใจได้อย่างรวดเร็วทันการ โดยมีฐานข้อมูลที่รอบด้านและถูกต้องด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานและการแข่งขันในระดับองค์กร นอกจากนี้ยังมีเป้าหมายให้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เป็นเครื่องมือในการเปิดพื้นที่ในการเข้าถึงความรู้ การศึกษาไซเบอร์ การบริการวิชาการแก่สังคม การพัฒนาบุคลากร ฯลฯ ทั้งนี้จะต้องให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาให้นิสิตมีความสามารถและทักษะในการคัดสรรข้อมูลและความรู้อย่างรู้เท่าทัน

ยุทธศาสตร์หลัก

1. พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารมหาวิทยาลัยและบริการนิสิตให้ระบบที่ผู้บริหารสามารถใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. สร้างกลไกให้องค์กรภายในมหาวิทยาลัย มีระบบข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการทำงาน และสามารถใช้ข้อมูลเพื่อการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ให้การศึกษาและพัฒนาบุคลากรของมหาวิทยาลัยทุกระดับ ให้สามารถใช้ระบบข้อมูลขององค์กรและของมหาวิทยาลัย และสามารถนำข้อมูลมาบริหารจัดการและใช้ในงานที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. วางแผนแม่บทระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของมหาวิทยาลัยที่มีความสามารถในการบูรณาการด้านข้อมูลความรู้ ภาพ และเสียงเข้าด้วยกัน เพื่อพัฒนาศักยภาพฐานไอซีทีที่มีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

การบริหารยุทธศาสตร์ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์ โดยมีอธิการบดีเป็นประธานยุทธศาสตร์ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ ประกอบด้วยรองอธิการบดีและ

ประธานยุทธศาสตร์ และคณะกรรมการชุดต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนการบริหารยุทธศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในต่างประเทศ

คริสโตเฟอร์ (Christopher. 1977: 6341 - A) ได้ทำการศึกษาความต้องการและการสนใจกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีวิตของผู้สูงอายุในภาคกลางของรัฐเทนเนสซี จากการสำรวจกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีพ 30 ประเภท โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ใช้กลุ่มตัวอย่างจากผู้สูงอายุ จำนวน 94 คน ที่มีอายุระหว่าง 54 – 56 ปี สิ่งที่สำรวจ ได้แก่ ความเอาใจใส่ในการเข้าร่วมกิจกรรมและสิ่งที่ต้องการจะได้รับการฝึกเพิ่มเติมจากการสำรวจ ปรากฏว่า วิทยาลัย มหาวิทยาลัย และหน่วยงานอื่น ๆ ที่ดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีพให้กว้างขวาง เพื่อเป็นการสร้างเยาวชนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่กระตือรือร้นและผู้สูงอายุที่คล่องแคล่วในวันข้างหน้า ส่วนในกีฬาประเภททีมไม่ควรตัดออกจากกิจกรรมโรงเรียน และกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีพควรจะได้รับ การสนับสนุนไปพร้อม ๆ กัน

ทิสแมน (สมบัติ กาญจนกิจ. 2535: 18; อ้างอิงจาก Tilman. 1984) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมนันทนาการในช่วงเวลาว่างของคนและชุมชน วัตถุประสงค์เพื่อหาความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการของคนและชุมชน เมื่อ ค.ศ.1984 ผลการศึกษาสรุปความต้องการได้ 10 ประการ คือ

1. ต้องการสร้างประสบการณ์ใหม่
2. ต้องการเป็นที่ยอมรับหรือยกย่องจากผู้อื่น
3. ต้องการพักผ่อนหย่อนใจเพื่อหนีความเครียด
4. ต้องการความมั่นคงปลอดภัย
5. ต้องการเป็นผู้นำ ผู้นำกลุ่ม หรือควบคุมสถานการณ์
6. ต้องการตอบสนอง และมีปฏิริยาทางสังคม
7. ต้องการกิจกรรมทางจิตใจ เพื่อก่อให้เกิดอารมณ์สุขสงบ
8. ต้องการความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาความคิด
9. ต้องการบริการผู้อื่น และอยากจะเป็นที่ต้องการ
10. ต้องการกิจกรรมการเคลื่อนไหว และการทดสอบสมรรถภาพ

ฮอลล์ (Hall. 1989: 47) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้บริการในสถานบริการด้านสุขภาพแอโรบิกเซ็นเตอร์ (Aerobic Center) การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษากับปรัชญากร อันก่อให้เกิดความรู้เพื่อช่วยให้สถานบริการมีการพัฒนามากขึ้น และเผยแพร่ข่าวสารของสถานบริการให้แก่บุคคลทั่วไปมากขึ้น สถานบริการทั้งสองแห่งนี้ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกัน กลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาครั้งนี้เป็นสมาชิกของสถานบริการที่อาศัยอยู่นอกเมือง 112 คน และสมาชิกที่อาศัยอยู่ในเมือง 88 คน เก็บข้อมูลโดยการออกไปสัมภาษณ์ตามสถานบริการด้านสุขภาพ ความแตกต่างระหว่างสถานบริการ

ก็คือ สถานที่ตั้งระยะทางจากบ้านมายังสถานบริการสุขภาพของสมาชิกทั้งหมดน้อยกว่า 5 ไมล์ สำหรับเพศที่จะมาใช้บริการมีการวิเคราะห์และแปลความหมายพิเศษ คือ เพศชายจะสนใจเรื่องการเสริมสร้างความแข็งแรง ในขณะที่เพศหญิงจะชอบเต้นแอโรบิก ฝึกความอ่อนตัวและการลดน้ำหนัก การทำให้ร่างกายเป็นที่สนใจของเพศตรงข้าม มีรูปร่างที่สวยงามของสมาชิกทั้งชายและหญิงจะสนใจมาก แต่สมาชิกที่เป็นหญิงจะสนใจมากกว่าสมาชิกที่เป็นชายเล็กน้อย

แม็คโดเวล (Mcdowee. 1995: 4353) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความปรารถนาและการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการในเวลารว่างเปรียบเทียบระหว่างเด็กวัยรุ่นปกติกับเด็กวัยรุ่นที่มีความผิดปกติทางสมองประเภทเรียนช้า ผลการวิจัยพบว่า เด็กวัยรุ่นทั้งสองกลุ่มมีความปรารถนาสูงที่จะใช้เวลาว่างในกิจกรรมนันทนาการ ส่วนกิจกรรมที่เด็กทั้ง 2 กลุ่มได้เข้าร่วมในเวลารว่าง ได้แก่ การฟังดนตรี ดูภาพยนตร์ ดูโทรทัศน์ จักรกลุ่มสนทนา วาดรูป ฟุตบอล ซ้อมกีฬา ส่วนกิจกรรมที่เด็กทั้ง 2 กลุ่มเข้าร่วมในเกณฑ์ต่ำ ได้แก่ การจับจ่ายสิ่งของ การกินอาหารนอกบ้าน และการอ่านหนังสือ นอกจากนี้ยังพบว่าปัญหาอุปสรรคที่ทำให้วัยรุ่นไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการตามที่ตนปรารถนาได้ก็คือ ความจำกัดทางด้านเวลาและโอกาส เด็กวัยรุ่นที่มีความผิดปกติทางสมอง มีความปรารถนาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการอยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่าเด็กวัยรุ่นปกติ

แอน (Ann. 1997: 27) ทำการศึกษาความต้องการและความสนใจในกิจกรรมที่สามารถได้ตลอดชีพของผู้สูงอายุในภาคกลางของรัฐเทนเนสซี (Tennessee) จากการสำรวจกิจกรรมที่สามารถเล่นได้ตลอดชีพ 36 ประเภท ได้ถูกแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ โดยการสำรวจจากผู้สูงอายุ 94 คน มีอายุระหว่าง 55-56 ปี สิ่งที่สำรวจได้แก่ ความเอาใจใส่ในกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม และสิ่งที่ต้องการฝึกเพิ่มเติม ผลจากการสำรวจเห็นว่าวิทยาลัย มหาวิทยาลัย และหน่วยงานอื่นๆ ที่ดำเนินงานเกี่ยวกับการสอนควรส่งเสริมและดำเนินการเกี่ยวกับการสอนควรส่งเสริมและดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมตลอดชีพให้กว้างขวางเพื่อเป็นการเตรียมเยาวชนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่กระตือรือร้นกีฬาประเภทที่ไม่ควรตัดออกจากกิจกรรมของโรงเรียนและกิจกรรมที่เล่นได้ตลอดชีพควรได้รับการสนับสนุน

คัลป์ (Culp. 1998) ได้ทำการวิจัยเรื่อง วัยรุ่นกับนันทนาการกลางแจ้ง กรณีศึกษาเรื่องความรู้สึกและผลกระทบจากโปรแกรมนันทนาการ พบว่า กิจกรรมนันทนาการให้ผลต่อความเป็นครอบครัวและความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน แต่ไม่ส่งเสริมความรู้สึกทางด้านการเป็นผู้นำมากเท่ากับกลุ่มวัยกลางคน

นอร์ด (Nord. 1998) ได้ทำการวิจัยถึงผลของการจัดนันทนาการประเภทธรรมชาติจากกลุ่มตัวอย่าง 600 คน ที่รัฐเพนซิลวาเนีย พบว่า การพัฒนาทางด้านอารมณ์ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีการตอบสนองต่อปฏิกริยาทางด้านลบลดลง

2. งานวิจัยภายในประเทศ

จิรกรณ์ ศิริประเสริฐ (2526: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการด้านการออกกำลังกาย เพื่อส่งเสริมสุขภาพของประชาชนในกลุ่มหนึ่ง ที่ทำงานในมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยมีความต้องการ บริการด้านการออกกำลังกาย เพื่อส่งเสริมสุขภาพในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ต้องการสถานที่ออกกำลังกายตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมอยู่ใกล้ไปมาสะดวก มีสถานที่ออกกำลังกายที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน อุปกรณ์พลศึกษามีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน สถานที่สำหรับเปลี่ยนเครื่องแต่งตัว และทำความสะอาดร่างกายอย่างเพียงพอ ถูกสุขลักษณะอุปกรณ์พลศึกษาที่เพียงพอตามสัดส่วนกับจำนวนผู้ใช้บริการ

2. ด้านกิจกรรมการออกกำลังกาย ได้แก่ ต้องการกิจกรรมประเภทว่ายน้ำ แบดมินตัน กายบริหาร เทนนิส และเทเบิลเทนนิส

3. ด้านการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ได้แก่ ความต้องการอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบสมรรถภาพทางกาย มีเพียงพอและได้มาตรฐาน เช่น เครื่องวัดความจุปอด ม้าก้าวขึ้น-ลง เบาะกันสะเทือน ที่วัดแรงบีบมือ เครื่องตรวจหัวใจ เครื่องตรวจความดัน เครื่องตรวจไขมัน เป็นต้น สถานที่ฝึกกิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายและแผนภาพอธิบายวิธีทดสอบสมรรถภาพ

สุปราณี ขวัญบุญจันทร์. (2534: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการบริการการออกกำลังกายของบุคลากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผลการวิจัยพบว่า

บุคลากรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความต้องการบริการการออกกำลังกายในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ต้องการสถานที่ออกกำลังกายตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมอยู่ใกล้ไปมาสะดวก อุปกรณ์พลศึกษาที่เพียงพอตามสัดส่วนกับจำนวนผู้ใช้บริการ และอุปกรณ์กีฬาที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

2. ด้านกิจกรรมการออกกำลังกาย ได้แก่ ต้องการกิจกรรมประเภทเทเบิลเทนนิส ว่ายน้ำ แบดมินตัน เปตอง ลีลาศ กายบริหาร เทนนิส และกิจกรรมเข้าจังหวะ

3. ด้านการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ได้แก่ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบสมรรถภาพทางกายมีเพียงพอและได้มาตรฐาน มีการทดสอบสมรรถภาพทางกายของบุคลากรเป็นประจำ และสถานที่สำหรับฝึกกิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพทางกาย

4. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ได้แก่ ความต้องการบุคลากรที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีบุคลิกภาพที่ดีมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ทั้งร่างกายและจิตใจ

5. ด้านวิชาการ ได้แก่ ต้องการหนังสือ ตำรา เอกสาร หรือคู่มือเกี่ยวกับหลักการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เพื่อให้สมาชิกได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมอยู่เสมอโดยทั่วถึงกัน สมาชิกมีการ

ประเมินผลการออกกำลังกายของตนเองเป็นประจำ เพื่อจะได้หาทางปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป และมีภาพยนตร์หรือเทปโทรทัศน์เกี่ยวกับกีฬาเสมอ ๆ

6. ด้านช่วงเวลาในการออกกำลังกาย ได้แก่ ต้องการออกกำลังกายในวันเสาร์ วันอาทิตย์ และวันศุกร์ โดยวันธรรมดาต้องการออกกำลังกายในช่วงเวลา 16.00 – 18.30 น. และวันเสาร์ วันอาทิตย์ ต้องการออกกำลังกายในช่วงเวลา 8.00 – 10.00 น. และ 16.30 – 18.30 น.

7. การเปรียบเทียบความต้องการบริการการออกกำลังกายรวมทั้ง 5 ด้าน คือ สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรมการออกกำลังกาย การทดสอบสมรรถภาพทางกาย บุคลากรผู้ให้บริการ และวิชาการของบุคลากรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ระหว่างบุคลากรชายกับหญิง ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8. การเปรียบเทียบความต้องการบริการการออกกำลังกายรวมทั้ง 5 ด้าน คือ สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรมการออกกำลังกาย การทดสอบสมรรถภาพทางกาย บุคลากรผู้ให้บริการ และวิชาการของบุคลากรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรระหว่างบุคลากรที่เป็นโสดกับสมรส ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

9. การเปรียบเทียบความต้องการบริการการออกกำลังกายรวมทั้ง 5 ด้าน คือ สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรมการออกกำลังกาย การทดสอบสมรรถภาพทางกาย บุคลากรผู้ให้บริการและวิชาการของบุคลากรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวนตามอายุ ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนำผลมาทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า บุคลากรที่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มีความแตกต่างกับบุคลากรที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี 31-40 ปี และ 21-30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า บุคลากรที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีความแตกต่างกับบุคลากรที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี และ 21-30 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

10. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ควรมีหน่วยงานใหม่ขึ้นมารับผิดชอบการจัดและการให้บริการการออกกำลังกาย โดยหน่วยงานใหม่นี้จะเปิดรับบุคลากรให้เป็นสมาชิกและเก็บเงินจากสมาชิกด้วย นอกจากนั้นต้องมีหน้าที่ดูแลรักษาสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก และควรจะต้องมีครูฝึกที่ชำนาญ เพื่อที่จะได้คอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือการออกกำลังกายของสมาชิก

ภทรียา อินทร์สุวรรณ (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อสภาพและความต้องการ การจัดกิจกรรมนันทนาการของสถาบันราชภัฏจันทรเกษม คือ สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการ บุคลากรโดยรวมและจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ และสถานภาพสมรส เห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านนโยบายและวัตถุประสงค์ด้านกิจกรรมนันทนาการ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และบุคลากรผู้ให้บริการอยู่ในระดับน้อยทุกตัวแปร ยกเว้นตัวแปร สมรสแล้ว มีความเห็นอยู่ใน

ระดับปานกลาง ในด้านบุคลากร ผู้ให้บริการ ความต้องการ การจัดกิจกรรมนันทนาการทั้งบุคลากร โดยรวมจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพสมรส ทุกตัวแปร มีความต้องการอยู่ในระดับมาก

รัชฎาพร สุปินนะ (2547: บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของ โรงเรียนเอกชนในเครืออัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร ได้แก่ โรงเรียนกุหลาบวัฒนา โรงเรียนมาแตร์เดอี วิทยาลัย และโรงเรียนวาสูเทวี ผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้บริหาร ครู-อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ทุกคน จำนวน 278 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. เพศมีความสัมพันธ์กับความต้องการในการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านการดำเนินการ ในระดับของความถี่และความถี่กิจกรรมนันทนาการ เพศชายมีความต้องการกิจกรรม นันทนาการมากกว่าเพศหญิง

2. อายุมีความสัมพันธ์กันตามความต้องการในการจัดกิจกรรมในระดับความต้องการและ ประเภทกิจกรรมนันทนาการ โดยกลุ่มอายุ 31-40 ปี มีความต้องการมากกว่ากลุ่มอายุอื่นและกลุ่ม อายุ 51 ปีขึ้นไป มีความต้องการน้อยกว่ากลุ่มอายุอื่น

3. ตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับความต้องการในการจัดกิจกรรมนันทนาการในการ ดำเนินการและประเภทกิจกรรมนันทนาการ

สุพัตรา ตั้งรัตนจินดา (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของบุคลากรกลุ่มบริษัทสามารถ ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการการจัดกิจกรรม นันทนาการของบุคลากรกลุ่มบริษัทสามารถ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการและการดำเนินการด้านบุคลากรผู้ให้บริการและด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่ง อำนวยความสะดวก มีความต้องการอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านประเภทของกิจกรรมนันทนาการมี ความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

ชัยพจน์ เทียมตะวัน (2548: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหาในการออกกำลังกาย ของสมาชิกที่มาใช้บริการ ณ ศูนย์เยาวชนชนลุมพินี กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. 2547 ผลการวิจัย พบว่า

1. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ตามสภาพที่เป็นจริง โดยรวมพบว่าไม่ พึงพอใจ โดยมีเครื่องทำน้ำเย็นให้บริการไม่เพียงพอในระดับมากที่สุด ส่วนปัญหาด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก มีปัญหาระดับปานกลาง โดยความสะอาดของสถานที่ออกกำลังกาย มีปัญหาในระดับมากที่สุด

2. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ สภาพที่เป็นจริงด้านบุคลากรผู้ให้บริการ โดยรวมพบว่าอยู่ใน ระดับพึงพอใจ โดยบุคลากรผู้ให้บริการแต่งกายเหมาะสมกับกิจกรรม อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ส่วนปัญหาด้านบุคลากรผู้ให้บริการ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีปัญหาด้านบุคลิกภาพและมนุษย สัมพันธ์ในระดับมากที่สุด

3. ด้านการจัดการให้บริการ สภาพที่เป็นจริงด้านการจัดการให้บริการ โดยรวมพบว่า อยู่ ในระดับพึงพอใจ โดยอัตราค่าบำรุงที่เรียกเก็บกับผู้ใช้บริการอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ส่วนปัญหา

ด้านการจัดการให้บริการ อยู่ในระดับปานกลาง โดยปัญหาการจัดเจ้าหน้าที่ในการให้บริการมีระดับมากที่สุด

จิรนน สีส้ม (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จำแนกตามเพศ อายุ รายได้ และตำแหน่งงาน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรโดยรวมยังไม่เหมาะสม
2. บุคลากรต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการในระดับมาก
3. บุคลากรที่เพศต่างกันต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
4. บุคลากรที่อายุแตกต่างกันต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน
5. บุคลากรที่มีรายได้ต่างกันมีความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน
6. บุคลากรที่มีตำแหน่งงานต่างกันมีความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

ศราวุธ สะประสาร (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของพนักงานบริษัทพิพประกันภัย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานครมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ รายได้ และตำแหน่งงาน กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานบริษัทพิพประกันภัย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร จำนวน 248 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. พนักงานมีปัญหาการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เพศชายและเพศหญิง มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางในทุกด้าน ยกเว้น ด้านกิจกรรมนันทนาการมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยเฉพาะเพศหญิง
2. พนักงานมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เพศชายมีความต้องการอยู่ในระดับมากในทุกด้าน ยกเว้น ด้านกิจกรรมนันทนาการมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางและเพศหญิงมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลางในทุกด้าน ยกเว้น ด้านสถานที่ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ มีความต้องการอยู่ในระดับมาก
3. พนักงานที่มีเพศต่างกันมีปัญหาและความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน
4. พนักงานที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาและความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน
5. พนักงานที่มีรายได้ต่างกันมีปัญหาการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันมีการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน
6. พนักงานที่มีตำแหน่งงานต่างกันมีปัญหาและความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว กิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ มีความสำคัญทำให้เกิดความพึงพอใจตั้งใจปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุวัตถุประสงค์ จัดเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ช่วยให้เกิดความผ่อนคลายความเครียดจากการบริการการเรียนการสอนต่อนิสิตและคณาจารย์ อีกทั้งยังเป็นประโยชน์กับผู้ร่วมงาน รวมทั้งผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการประเภทต่าง ๆ ยังเกิดการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการประกอบกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ซึ่งสายสนับสนุนวิชาการเป็นกลไกสำคัญอย่างหนึ่งที่มีหน้าที่บริการทางด้านการเรียนการสอนเกี่ยวข้องกับคณาจารย์และนิสิต อีกทั้งมีความสุขด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎีและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการสำรวจ เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังต่อไปนี้

1. กำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. เก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 1,980 คน (ข้อมูลเพื่อการประกันคุณภาพและการบริหาร. ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) ได้จำนวน 322 คน แต่การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน
2. การสุ่มตัวอย่างใช้แบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รายละเอียดดังแสดงในตาราง

ตาราง 1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1. ข้าราชการ	150	212	362	31	50	101
2. พนักงาน	670	720	1390	20	81	168
3. อื่นๆ	120	108	228	21	19	81
รวม	940	1040	1980	89	261	350

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

1. เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุน

2. เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ โดยแบบสอบถามดังกล่าวผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้า เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามตามแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

3. สร้างแบบสอบถามโดยศึกษาข้อมูลจากข้อ 1 และข้อ 2 โดยกำหนดขอบเขตและโครงสร้างของแบบสอบถาม เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานคณะกรรมการควบคุมตรวจแก้ไขและปรับปรุง แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity)

2. แบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อประธานกรรมการควบคุมตรวจสอบอีกครั้งเพื่อพิจารณาความถูกต้องของแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1970 : 126) ได้ค่าความเชื่อมั่น .91

4. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่งแล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย

การให้คะแนนแบบสอบถามความต้องการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
มาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

นำระดับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการจากค่าคะแนนแปลความหมายเป็นค่าเฉลี่ยรายด้าน แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ความหมายดังนี้ (ภักธีรยา อินทร์สุวรรณ. 2547 : 39)

คะแนนเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	ระดับความต้องการ	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	ระดับความต้องการ	มาก
คะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	ระดับความต้องการ	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	ระดับความต้องการ	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	ระดับความต้องการ	น้อยที่สุด

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขออนุญาตและนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยนำไปเสนอเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทำวิจัย โดยการสัมภาษณ์ แจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยทำการเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเอง

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการมาหาค่าทางสถิติ

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 1 มาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการมาวิเคราะห์แต่ละด้านโดยการหาค่าเฉลี่ย และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมและรายด้าน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3. เปรียบเทียบและวิเคราะห์ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) และ (F-test) สำหรับกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Sheffe's method) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

4. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 3 มาสรุปเป็นรายด้าน แล้วนำเสนอในรูปความเรียง

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- ค่าร้อยละ (Percentage)
- ค่าเฉลี่ย (Means)
- ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- ค่าที (t-test)
- ค่าเอฟ (F-test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่อง สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยวิเคราะห์เป็นขั้นตอนต่างๆ 3 ขั้นตอน และเพื่อให้เกิดความหมายที่ตรงกันผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ข้อมูลดังนี้การวิเคราะห์ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบที (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ในการแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละตัว (Mean of Squares)
p	แทน	ความน่าจะเป็นหรือโอกาส (probability)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจากข้อมูลที่รวบรวมได้โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง 350 คน เป็นชาย 89 คน หญิง 261 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติและนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ โดยแจกแจงเป็นคำร้อยละนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ จำแนกด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคหรือความขาดแคลน ความไม่สะดวกในการปฏิบัติกิจกรรมในเวลารว่างของกลุ่มตัวอย่าง สรุปและนำเสนอเป็นความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการเห็นว่า

ด้านการจัดการ

- สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรมีบุคลากรสายวิชาการ และผู้บริหารไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม

- มีงบประมาณที่มหาวิทยาลัยจัดสรรให้กับทางศูนย์กีฬาดำเนินการจัดกิจกรรม

ด้านกิจกรรม

- ปัจจุบันคณะพลศึกษาเป็นสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการที่ดีและสะดวกที่สุด แต่ยังขาดการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง

ด้านสถานที่และอุปกรณ์

- มหาวิทยาลัยสิ่งอำนวยความสะดวกสภาพที่แท้จริงไม่มีการประชาสัมพันธ์การเปิดปิดโรงยิมส์ และช่วงเย็นจะมีการซ้อมกีฬาที่ใช้พื้นที่โรงยิมส์จึงไม่สะดวกในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

- ปัจจุบันมีเพียงบางกิจกรรมเท่านั้นที่มีผู้ฝึก เช่น การเต้นแอโรบิก
- ยังไม่มีบุคลากรผู้ให้บริการโดยตรง ปัจจุบันบุคลากรจะใช้วิธีถามจากนิสิตหรืออาจารย์ของคณะพลศึกษา

2. ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒจากข้อมูลที่รวบรวมได้โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง 350 คน เป็นชาย 89 คน หญิง 261 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติและนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ โดยแจกแจงเป็นคำร้อยละในรูปตารางประกอบความเรียงดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนร้อยละข้อมูลทั่วไปของบุคลากรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (n = 350)

	ตัวแปร	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	89	25.40
	หญิง	261	74.60
	รวม	350	100.00
2. อายุ	ต่ำกว่า 35 ปี	249	71.10
	36 – 45 ปี	52	14.90
	46 ปีขึ้นไป	49	14.00
	รวม	350	100.00
3. ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ	140	40.00
	ปริญญาตรี	177	50.57
	ปริญญาโทขึ้นไป	33	9.42
	รวม	350	100.00
4. สถานภาพ	ข้าราชการ	101	28.86
	พนักงาน	168	48.00
	อื่น ๆ	81	23.14
	รวม	350	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า ลักษณะข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 74.6 และชาย คิดเป็นร้อยละ 25.4

อายุ พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างอายุต่ำกว่า 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 71.1 รองลงมา คือ อายุ 36 – 45 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.9 และที่น้อยที่สุด คืออายุ 46 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 14.0

ระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 50.57 รองลงมา คือระดับกลุ่มระดับปริญญาโทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 9.42 และที่น้อยที่สุด คือ ต่ำกว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 40.00

สถานภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างนี้ส่วนใหญ่เป็นพนักงาน คิดเป็นร้อยละ 48.0 รองลงมา คือข้าราชการ คิดเป็นร้อยละ 28.9 คิดเป็นร้อยละ 23.1

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุน
วิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความต้องการด้านการจัดการของบุคลากร
สายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (n = 350)

ด้านการจัดการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. มีหน่วยงานรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.52	.74	มาก
2. มีการจัดโครงการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง	3.46	.92	ปานกลาง
3. มีสถานที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.78	.80	มาก
4. มีงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.45	.92	ปานกลาง
5. มีสถานที่ทำกิจกรรมนันทนาการร่วมกัน	3.81	.89	มาก
6. มีการจัดโปรแกรมนันทนาการร่วมกัน	3.42	.99	ปานกลาง
7. มีการประชาสัมพันธ์เข้าร่วมกิจกรรมล่วงหน้า	3.49	.92	ปานกลาง
8. มีการจัดสรรงบประมาณเหมาะสมและต่อเนื่อง	3.35	.92	ปานกลาง
9. บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนดำเนินงาน	3.49	.86	ปานกลาง
10. บุคลากรมีความพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม	3.72	.88	มาก
รวม	3.55	.70	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านการจัดการโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.55$, S.D.=.70) เมื่อพิจารณาการเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมาก 3 ลำดับแรก พบว่าควรมีสถานที่ที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ คิดเป็นร้อยละ 3.78 รองลงมาบุคลากรมีความพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 3.72 และหน่วยงานรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมนันทนาการคิดเป็นร้อยละ 3.52 ตามลำดับ

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความต้องการด้านกิจกรรมนันทนาการของ
บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (n = 350)

กิจกรรมนันทนาการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. เดินวิ่งเพื่อสุขภาพ	3.76	.99	มาก
2. แอโรบิก	3.92	.90	มาก
3. ลีลาศ	3.04	1.18	ปานกลาง
4. โยคะ	3.24	1.17	ปานกลาง
5. ฟิตเนส	3.99	.98	มาก
6. เปตอง	3.04	.10	ปานกลาง
7. เทเบิลเทนนิส	2.94	.10	ปานกลาง
8. แบดมินตัน	3.45	.93	ปานกลาง
9. เทนนิส	3.41	.93	ปานกลาง
10. วอลเลย์บอล	2.94	1.14	ปานกลาง
11. บาสเกตบอล	3.03	1.09	ปานกลาง
12. ตะกร้อ	2.89	1.18	ปานกลาง
13. ฟุตบอล	3.49	1.28	ปานกลาง
14. การร้องเพลง	3.47	1.09	ปานกลาง
15. การแข่งขันกีฬา	3.64	.10	มาก
16. ทัศนศึกษาภายนอกประเทศ	3.02	1.35	ปานกลาง
17. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วนอุทยาน	3.32	1.18	ปานกลาง
18. การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สปา	3.29	1.23	ปานกลาง
19. การท่องเที่ยวทางศาสนา	3.41	1.10	ปานกลาง
20. กิจกรรมสังสรรค์ปีใหม่	3.74	1.03	มาก
21. กิจกรรมวันสงกรานต์	3.69	1.02	มาก
22. กิจกรรม 5 ส	3.42	1.15	ปานกลาง
รวม	3.37	.60	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านกิจกรรมนันทนาการโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.37$, S.D.=.60) เมื่อพิจารณาการเรียงลำดับค่าเฉลี่ยปานกลาง 3 ลำดับแรก พบว่าความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการได้แก่ ฟิตเนส คิดเป็นร้อยละ 3.99 รองลงมาแอโรบิก คิดเป็นร้อยละ 3.92 และเดินวิ่งเพื่อสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 3.76 ตามลำดับ

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความต้องการด้านสถานที่และอุปกรณ์ของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (n = 350)

ด้านสถานที่และอุปกรณ์	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. มีสถานที่ทำกิจกรรมนันทนาการในร่ม	3.99	.83	มาก
2. มีสถานที่จัดกิจกรรมกลางแจ้ง	3.61	.88	มาก
3. มีสถานที่จัดกิจกรรมอยู่ในสถานที่เหมาะสม	3.76	.90	มาก
4. มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ	3.60	1.00	มาก
5. สถานที่จัดกิจกรรมสะอาด	3.49	.98	ปานกลาง
6. สถานที่ที่สามารถใช้ได้ตลอดเวลา	3.47	.99	ปานกลาง
7. สถานที่จัดกิจกรรมมีห้องน้ำ ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า	3.54	.97	มาก
8. อุปกรณ์ในการทำกิจกรรมอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน	3.54	1.02	มาก
9. สถานที่จัดกิจกรรมมีความปลอดภัย	3.81	.93	มาก
10. กิจกรรมที่จัดเพียงพอกับสถานที่	3.77	.92	มาก
รวม	3.66	.73	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านสถานที่และอุปกรณ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.66$, S.D.=.73) เมื่อพิจารณาการเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมาก 3 ลำดับแรก พบว่าบุคลากรสายสนับสนุนมีความต้องการด้านสถานที่และอุปกรณ์ที่เป็นสถานที่จัดกิจกรรมในร่ม คิดเป็นร้อยละ 3.99 รองลงมาต้องการสถานที่จัดกิจกรรมที่มีความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 3.81 และมีกิจกรรมที่จัดเพียงพอกับสถานที่คิดเป็นร้อยละ 3.77 ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการด้านบุคลากรผู้ให้บริการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (n = 350)

ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมแต่ละชนิดอย่างดี	3.88	.78	มาก
2. มีประสบการณ์	3.95	.75	มาก
3. มีมนุษยสัมพันธ์ดี	3.98	.82	มาก
4. มีเจ้าหน้าที่เบิกจ่ายอุปกรณ์	3.78	.77	มาก
5. มีเจ้าหน้าที่ดูแลความสะอาดในบริเวณที่จัดกิจกรรม	3.79	.90	มาก
6. มีผู้นำกิจกรรมเพียงพอ	3.76	.84	มาก
รวม	3.86	.67	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการการจัดกิจกรรมนั้นหนทางการด้านบุคลากรผู้ให้บริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.86$, S.D.=.67) เมื่อพิจารณาการเรียงลำดับความต้องการด้านบุคลากรผู้ให้บริการค่าเฉลี่ยระดับมาก 3 ลำดับแรก พบว่าบุคลากรสายสนับสนุนมีความต้องการด้านบุคลากรผู้ให้บริการที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี คิดเป็นร้อยละ 3.98 รองลงมาต้องการเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ คิดเป็นร้อยละ 3.95 และให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมแต่ละชนิดอย่างดี คิดเป็นร้อยละ 3.88 ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้าน (n = 350)

ความต้องการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการจัดการนันทนาการ	3.55	0.70	มาก
2. ด้านกิจกรรมนันทนาการ	3.37	0.60	ปานกลาง
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์	3.66	0.73	มาก
4. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	3.86	0.67	มาก
รวมทุกด้าน	3.61	0.67	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.61$, S.D.=0.67)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ (n = 350)

ความต้องการ	เพศ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการจัดการนันทนาการ	ชาย	3.36	0.86	ปานกลาง
	หญิง	3.61	0.63	มาก
2. ด้านกิจกรรมนันทนาการ	ชาย	3.31	0.59	ปานกลาง
	หญิง	3.39	0.60	ปานกลาง
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์	ชาย	3.71	0.80	มาก
	หญิง	3.63	0.70	มาก
4. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ชาย	3.80	0.75	มาก
	หญิง	3.87	0.63	มาก
รวมทุกด้าน	ชาย	3.46	0.59	ปานกลาง
	หญิง	3.54	0.48	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมเพศชายอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.46$, S.D.=0.59) และเพศหญิงอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.54$, S.D.=0.48)

ตาราง 9 เปรียบเทียบความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระหว่างเพศ (n = 350)

ความต้องการจัด	ชาย n= 89		หญิง n= 261		t	p
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.36	0.86	3.61	0.63	2.87*	0.00*
กิจกรรมนันทนาการ	3.31	0.59	3.39	0.60	1.07	0.07
ด้านสถานที่และอุปกรณ์	3.71	0.80	3.64	0.70	0.88	0.37
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	3.80	0.75	3.87	0.63	0.82	0.40
รวม	3.46	0.59	3.54	0.48	1.28	0.20

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 แสดงว่า ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒโดยรวมระหว่างเพศชายและเพศหญิงไม่แตกต่าง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้าน
จำแนกตามอายุ (n = 350)

ความต้องการ	อายุต่ำกว่า 35 ปี n = 249			อายุ 36-45 ปี n = 52			อายุ 46 ปีขึ้นไป n = 49		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.55	0.68	มาก	3.66	0.83	มาก	3.39	0.75	ปานกลาง
ด้านกิจกรรมนันทนาการ	3.40	0.61	ปานกลาง	3.13	0.60	ปานกลาง	3.36	0.44	ปานกลาง
ด้านสถานที่และอุปกรณ์	3.60	0.72	มาก	3.98	0.69	มาก	3.73	0.71	มาก
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	3.82	0.64	มาก	4.10	0.66	มาก	3.80	0.77	มาก
รวมทุกด้าน	3.52	0.50	มาก	3.54	0.56	มาก	3.50	0.49	มาก

ตาราง 10 แสดงว่า ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุน
วิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แต่ละกลุ่มอายุมีความต้องการการจัดกิจกรรม
นันทนาการโดยรวมมาก

ตาราง 11 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการของ
บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามอายุ
(n = 350)

ความต้องการ	แหล่งของความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	P
1. ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.733	1.866	3.764*	.024
	ภายในกลุ่ม	347	172.062	.496		
	รวม	349	175.795			
2. กิจกรรมนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.567	.784	2.163	.177
	ภายในกลุ่ม	347	125.742	.362		
	รวม	349	127.309			
3.ด้านสถานที่และอุปกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	2	7.992	3.996	7.806*	.000*
	ภายในกลุ่ม	347	177.622	.512		
	รวม	349	185.614			
4.ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.460	1.230	2.803	.062
	ภายในกลุ่ม	347	152.250	.439		
	รวม	349	154.710			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.208	.604	2.320	.100
	ภายในกลุ่ม	347	90.345	.260		
	รวม	349	91.553			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการและด้านสถานที่และอุปกรณ์ กลุ่มอายุแตกต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 เปรียบเทียบความต้องการด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุน
วิชาการที่มีอายุแตกต่างกัน

ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ	อายุ	$\bar{x}$	ต่ำกว่า 35 ปี	36 -45 ปี	46 ปีขึ้นไป
			3.51	3.79	3.46
	ต่ำกว่า 35 ปี	3.51	-	-.2766*	.0544
	36-45 ปี	3.79	-	-	.3311
	46 ปีขึ้นไป	3.46	-	-	-

จากตาราง 12 แสดงว่า ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านการจัดกิจกรรม
ระหว่างบุคลากรกลุ่มอายุต่ำกว่า 35 ปี แตกต่างกับกลุ่มอายุ 36 -45 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ พบว่าไม่
แตกต่างกัน

ตาราง 13 เปรียบเทียบความต้องการด้านสถานที่และอุปกรณ์ของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่มีอายุแตกต่างกัน

ด้านสถานที่และอุปกรณ์	อายุ	$\bar{x}$	ต่ำกว่า 35 ปี	36 -45 ปี	46 ปีขึ้นไป
			3.59	4.01	3.58
	ต่ำกว่า 35 ปี	3.59	-	-.4220*	.0156
	36-45 ปี	4.01	-	-	.4376
	46 ปีขึ้นไป	3.58	-	-	-

จากตาราง 13 แสดงว่า ความต้องการการจัดกิจกรรมนั้นธนาคารด้านสถานที่และอุปกรณ์ระหว่างบุคลากรกลุ่มอายุต่ำกว่า 35 ปี แตกต่างกับกลุ่มอายุ 36 -45 ปี และอายุ 46 ปีขึ้นไปส่วนผู้อื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้าน
จำแนกตามระดับการศึกษา (n = 350)

ความต้องการ	ปวส ลงมา n = 140			ปริญญาตรี n = 177			ปริญญาโทขึ้นไป n = 33		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.56	0.71	มาก	3.66	0.85	มาก	3.47	0.59	ปานกลาง
กิจกรรมนันทนาการ	3.42	0.48	ปานกลาง	3.11	0.58	ปานกลาง	3.49	0.62	ปานกลาง
ด้านสถานที่และอุปกรณ์	3.79	0.71	ปานกลาง	3.64	0.83	มาก	3.60	0.66	มาก
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	3.95	0.75	มาก	3.90	0.64	มาก	3.78	0.62	มาก
รวมทุกด้าน	3.59	0.52	มาก	3.44	0.50	ปานกลาง	3.54	0.50	มาก

ตาราง 14 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมทุกด้าน ระดับการศึกษา ปวส ลงมา ($\bar{x} = 3.59, S.D. = 0.52$) และปริญญาโทขึ้นไป ($\bar{x} = 3.54, S.D. = 0.50$) มีความต้องการระดับมาก ระดับปริญญาตรี ($\bar{x} = 3.44, S.D. = 0.50$) มีความต้องการในระดับปานกลาง

ตาราง 15 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามระดับ
การศึกษา (n = 350)

ความต้องการ	แหล่งของความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	P
1. ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.392	.696	1.385	.252
	ภายในกลุ่ม	347	174.403	.503		
	รวม	349	175.795			
2. กิจกรรมนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.422	1.211	3.365*	.036
	ภายในกลุ่ม	347	124.887	.360		
	รวม	349	127.309			
3.ด้านสถานที่และอุปกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	2	5.104	2.552	4.906*	.008
	ภายในกลุ่ม	347	180.510	.520		
	รวม	349	185.614			
4.ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.627	1.313	2.997	.051
	ภายในกลุ่ม	347	152.083	.438		
	รวม	349	154.710			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	.029	.015	.055	.946
	ภายในกลุ่ม	347	91.524	.264		
	รวม	349	91.553			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ และด้านสถานที่และอุปกรณ์ แตกต่างกัน

ตาราง 16 เปรียบเทียบความต้องการด้านกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

	ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ปวส ลงมา 3.42	ปริญญาตรี 3.11	ปริญญาโทขึ้นไป 3.49
ด้านกิจกรรมนันทนาการ	ปวส ลงมา	3.42	-	.0369*	.2323*
	ปริญญาตรี	3.11	-	-	.2692*
	ปริญญาโทขึ้นไป	3.49	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่า ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรที่มีระดับการศึกษาปวส.ลงมา แตกต่างกับบุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ส่วนคู่อื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 เปรียบเทียบความต้องการด้านสถานที่และอุปกรณ์ของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

	ระดับการศึกษา	$\bar{x}$	ปวส ลงมา 3.79	ปริญญาตรี 3.64	ปริญญาโทขึ้นไป 3.64
ด้านสถานที่และอุปกรณ์	ปวส ลงมา	3.79		.1343	-.2471*
	ปริญญาตรี	3.64	-	-	-.3813*
	ปริญญาโทขึ้นไป	3.60	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่า ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านสถานที่และอุปกรณ์ของบุคลากรที่มีระดับการศึกษาปวส.ลงมา แตกต่างกับบุคลากรที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทขึ้นไป ส่วนคู่อื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมและรายด้าน
จำแนกตามสถานภาพ (n = 350)

ความต้องการ	ข้าราชการ n = 81			พนักงาน n = 101			อื่น ๆ n = 168		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ	3.39	0.75	มาก	3.55	0.68	มาก	3.66	0.83	มาก
กิจกรรมนันทนาการ	3.36	0.44	ปานกลาง	3.40	0.61	ปานกลาง	3.13	0.60	ปานกลาง
ด้านสถานที่และอุปกรณ์	3.73	0.71	มาก	3.60	0.72	มาก	3.98	0.69	มาก
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	3.80	0.77	มาก	3.82	0.64	มาก	4.10	0.66	มาก
รวมทุกด้าน	3.50	0.52	มาก	3.44	0.50	ปานกลาง	3.54	0.50	มาก

ตาราง 18 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมทุกด้าน ข้าราชการ ($\bar{x} = 3.59, S.D. = 0.52$) และอื่น ๆ ($\bar{x} = 3.54, S.D. = 0.50$) มีความต้องการระดับมาก พนักงาน ($\bar{x} = 3.44, S.D. = 0.50$) มีความต้องการในระดับปานกลาง

ตาราง 19 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามสถานภาพ
(n = 350)

ความต้องการ	แหล่งของความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	P
1. ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.478	1.239	2.481	.085
	ภายในกลุ่ม	347	173.317	.499		
	รวม	349	175.795			
2. กิจกรรมนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	9,293	4.646	13.662*	.000
	ภายในกลุ่ม	347	118.016	.340		
	รวม	349	127.309			
3.ด้านสถานที่และอุปกรณ์	ระหว่างกลุ่ม	2	2.122	1.061	2.006*	.136
	ภายในกลุ่ม	347	183.492	.529		
	รวม	349	185.614			
4.ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.951	.976	2.216	.111
	ภายในกลุ่ม	347	152.250	.440		
	รวม	349	154.710			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.218	.609	2.340	.098
	ภายในกลุ่ม	347	90.335	.260		
	รวม	349	91.553			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความต้องการทุกด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านกิจกรรมนันทนาการมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 เปรียบเทียบความต้องการด้านกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ
ด้านกิจกรรมนันทนาการที่มีสถานภาพแตกต่างกัน

	สถานภาพ	$\bar{X}$	ข้าราชการ 3.36	พนักงาน 3.40	อื่น ๆ 3.13
ด้านกิจกรรมนันทนาการ	ข้าราชการ	3.36	-	.0369	.2323
	พนักงาน	3.40	-	-	.2693*
	อื่น ๆ	3.13	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 แสดงว่า ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ปัญหาด้านกิจกรรม
นันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการจำแนกตามสถานภาพ พบว่า บุคลากรที่เป็น
ข้าราชการมีปัญหาด้านกิจกรรมนันทนาการไม่แตกต่างกับบุคลากรอื่น ๆ

ตอนที่ 3 สรุปแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพและความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนบุคลากร

ด้านการจัดการ

1. ควรมี Website ประชาสัมพันธ์แจ้งให้บุคลากรทราบถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นและแจ้งสถานที่ด้วย
2. อยากให้มีงบประมาณส่วนหนึ่งสำหรับสนับสนุนการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับบุคลากรสายสนับสนุนฯ
3. น่าจะมีโปรแกรมการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยอาทิตย์ละ 1 ครั้งเพื่อให้ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมได้เตรียมตัวเข้าร่วมอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะด้านสุขภาพร่างกาย สภาพจิตใจ ฯลฯ ควรมีการจัดกิจกรรมปีละ 2 ครั้ง
4. ควรมีการวางแผนในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน ไม่ควรทำ ๆ หยุด ๆ
5. ควรมีสโมสรสำหรับบุคลากร
6. จัดกิจกรรมให้พอเพียง ขณะนี้มีกิจกรรมที่สร้างสรรค์ดีอยู่แล้ว
7. ควรกระจายให้ทุกหน่วยงานมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการบริหาร จัดการ กิจกรรมนันทนาการ บุคลากรสายสนับสนุนจะได้ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมนันทนาการมากขึ้น

ด้านกิจกรรมนันทนาการ

1. เนื่องจาก มศว มีพื้นที่โล่งน้อยมีตึกเป็นส่วนใหญ่ เห็นด้วยมากที่จะให้มีฟิตเนสบริการ
2. ต้องการกิจกรรมด้านความเคลื่อนไหวร่างกายอาทิเช่น วิ่ง แอโรบิก ฯลฯ เป็นกีฬาที่เหมาะสมของ
3. ภาพรวมทั่ว ๆ ไปถ้าเน้นกีฬาเฉพาะบางคนไม่ถนัดก็ไม่สามารถเล่นได้ ถ้าเป็นกิจกรรมที่เล่นแล้วสนุก เล่นแล้วชวนให้อยากเล่นอีก เล่นแล้วมีความสุขแข็งแรง มีเสียงหัวเราะ เป็นต้น ควรจัดอย่างต่อเนื่อง
4. ควรมีกิจกรรมแบบหลากหลาย
5. ควรมีกิจกรรมนันทนาการเพื่อผ่อนคลายจากการทำงานรองรับบุคลากรที่หลากหลาย
6. ควรมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายรูปแบบเพื่อรองรับความต้องการของผู้เข้าร่วมออกกำลังกายหรือสันทนาการสำหรับบุคลากร เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์บุคลากร หน่วยงานต่าง ๆ จัดให้พอเพียง
7. ควรมีกิจกรรมที่หลากหลาย และจัดอย่างต่อเนื่องจัดกิจกรรมบ่อย ๆ
8. อยากให้ทางด้านมหาวิทยาลัยสนับสนุนมากกว่านี้ ไม่ใช่มีงบ
9. ประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง
10. การจัดกิจกรรม ควรจัดให้บุคลากรทุกวัย สามารถร่วมกันทำกิจกรรมได้ทุกคน

11. ควรมีเกมส์ต่าง ๆ และการละเล่นพื้นเมืองเดือนละครั้ง เพื่อให้ทุกหน่วยงานได้ชมและเผยแพร่
12. เอกสารให้ผู้ร่วมกิจกรรมทราบเพื่อนำไปปฏิบัติเองได้ หรือบอกต่อคนในครอบครัว คนรู้จักจะได้คลายเครียด
13. กิจกรรมนันทนาการที่ควรจัดให้มีในมหาวิทยาลัย คือ เดินวิ่งเพื่อสุขภาพ แอโรบิก ลีลาศ
14. การร้องเพลง การแข่งขันกีฬา เช่น กีฬาสีขงมหาวิทยาลัย การท่องเที่ยวในประเทศ เพื่อส่งเสริม
15. เศรษฐกิจและภูมิปัญญาไทย ชื่อของไทย ใช้ของไทย เศรษฐกิจจะได้หมุนเวียนในประเทศ
16. ควรมีกิจกรรมที่สามารถร่วมกันทำหรือร่วมเล่นทุกคนและจัดเวลาให้เหมาะสม

ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

1. ต้องจัดสถานที่ให้เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้
2. น่าจะมีการทำบัตรสมาชิกผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ จะได้มีจำนวนผู้ใช้บริการ และมีกลุ่มเป้าหมายที่สนใจกิจกรรมร่วมกัน
3. สถานที่เหมาะสมกับกิจกรรมที่จัด โดยดูจำนวนผู้เข้าร่วม ควรจะเป็นสถานที่โล่ง อากาศถ่ายเทได้ดีและมีสถานที่เปลี่ยนเสื้อผ้าได้ มีห้องน้ำที่ใกล้ สะดวกกับผู้ร่วมกิจกรรม
4. อยากรให้มีอุปกรณ์การเล่นมาก ๆ เพียงพอเหมาะสมต่อกิจกรรม
5. ควรมีสถานที่ในการจัดกิจกรรมให้เพียงพอต่อจำนวนผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม
6. มีสถานที่อำนวยความสะดวกในการออกกำลังกาย หรือเล่นกีฬา โดยไม่ต้องเสีย

ค่าใช้จ่าย

1. นอกจากสถานที่ทำงาน ควรเปลี่ยนบรรยากาศ เลือกสถานที่จัดกิจกรรมที่อื่น เพื่อให้เกิดการพักผ่อนและผ่อนคลาย

ด้านบุคลากร

1. มีบุคลากร งบประมาณสำหรับรับผิดชอบและดำเนินการที่ชัดเจน
2. บุคลากรควรให้ความร่วมมือและกระตือรือร้นในการร่วมทำกิจกรรม
3. บุคลากรผู้ให้บริการ หรือผู้นำกิจกรรมน่าจะเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เป็นอย่างดี เกมทุกเกม เราใจชวนให้อย่างเล่น อยากรทำ น่าสนใจ ฯลฯ และมีมนุษยสัมพันธ์เป็นอย่างดีกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อผูกความสัมพันธ์ ด้านจิตใจ ให้เกิดอยากรเข้าร่วมสนุกสนานอย่างต่อเนื่อง
4. มีบุคลากรที่มีความรู้ด้านกิจกรรมนันทนาการในการให้คำแนะนำมีบุคลากรให้คำแนะนำ จัดกิจกรรม
5. ควรมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถคอยให้คำแนะนำและบริการในการทำกิจกรรม
6. ยังขาดความร่วมมือ และความสามัคคี

7. ทุกท่านมีทั้งน้ำใจ มิตร ที่ดีต่อผู้บริหารอย่างยิ่ง ดี เยี่ยมมากเลย
8. คัดเลือก/ประกวด ด้านมนุษยสัมพันธ์
9. ไม่ค่อยให้ความร่วมมือ ขาดความสามัคคี แบ่งพรรคแบ่งพวกกันอยู่
10. บางครั้งก็น่าเบื่อ อยากได้วัยรุ่นมาดึงดูด
11. ให้มีการเล่นนันทนาการและกีฬาบ่อย ๆ
12. ให้มีบุคลากรประจำสถานที่ตลอดเวลา พร้อมให้คำชี้แนะ และดูแลความปลอดภัยของการใช้อุปกรณ์นั้น ๆ เป็นผู้มีอารมณ์สุนทรีย์พร้อมที่จะให้บริการจริง ๆ
13. ควรเผยแพร่ให้หน่วยงานอื่น ๆ ทราบเพื่อมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น
14. ฝึกอบรมบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการสามารถเป็นผู้นำได้

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. อยากให้มีการพาไปปฏิบัติธรรม หรือจัดสถานที่นิมนต์พระสงฆ์จากวัดต่าง ๆ มาเทศนาธรรมให้
2. บุคลากรได้รับบุญและมีการพัฒนาทางด้านจิตวิญญาณมีศาสนาเป็นที่พึ่งทางจิตใจ และเข้าใจในธรรมของพระพุทธเจ้าอยากให้จัดเป็นประจำและประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง พาไปปลูกป่า
3. ถ้าคณะฯ มีนโยบาย มิ่งบประมาณ เพื่อให้บุคลากรได้มีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องร่วมกัน ความสามัคคีในหมู่คณะ ก็จะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน การทำงานทุกหน่วยงานจะราบรื่น ทุกคนจะหันหน้ามาคุยกับสิ่งดี ๆ ตลอดไป อยากให้คณะฯ มีนโยบายทำกิจกรรมร่วมกันตลอดไป
4. ควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมทั่วถึง
5. ถึงแม้จะจัดกิจกรรมอะไร ก็ไม่สามารถทำลายสิ่งไม่ดีภายในคณะได้
6. ควรมีการพัฒนาทางด้านกิจกรรมที่แตกต่างออกไป
7. มหาวิทยาลัยควรมีฟิตเนสให้กับบุคลากรแบบเพียงพอด้วย สะดวกเข้าใช้บริการได้ตลอดเวลา
8. อาจจะมีการจ้างนิสิตคณะพลศึกษาคอยแนะนำบ้างก็ได้ โดยคิดค่าบริการถูก ๆ ให้สังเกตดูบุคลากรของมหาวิทยาลัย มีแต่คนอ้วน ๆ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องไปปรับปรุงแก้ไขและเป็นแนวทางในการนำไปประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ เพื่อลดความเครียดในการทำงาน ส่งผลให้ปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

สมมุติฐานในการวิจัย

1. บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีเพศต่างกัน มีสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
2. บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีอายุต่างกัน มีสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
3. บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน
4. บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีสถานภาพต่างกัน มีสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 1,980 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบตารางของเครจซี ; และมอร์แกน (Krejcie ; & Morgan : 1970: 608) ที่จำนวนประชากร 1,980 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน
2. การสุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ชุด ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์ (Interview) สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วย

1. ด้านการจัดการ
2. ด้านกิจกรรมนันทนาการ
3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์
4. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

2. แบบสอบถาม (Questionnaires) สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scal) มี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaires)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการจัดกระทำข้อมูลดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึง หัวหน้าหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บและรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
3. นำแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบไปตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากปัญหาและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มาหาค่าทางสถิติดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
2. สรุปการสัมภาษณ์ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง
3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ
5. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 3 มาสรุป แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการเห็นว่า

1.1 สภาพการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรมีบุคลากรสายวิชาการ (อาจารย์) และผู้บริหารไม่ค่อยเข้าร่วมเพราะสายวิชาการมีเวลาที่จะเข้าร่วมกิจกรรมไม่มากและไม่ตรงกับช่วงเวลาที่สายสนับสนุนว่าง จึงยังไม่ค่อยมีใครสนใจมากนัก

1.2. ปัจจุบันคณะพลศึกษาเป็นสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการที่ดีและสะดวกที่สุด แต่ยังขาดการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง

1.3. ด้านสถานที่และอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวกสภาพที่แท้จริงไม่มีการประชาสัมพันธ์การเปิดปิดโรงยิมส์ และช่วงเย็นจะมีการซ่อมกีฬาที่ใช้พื้นที่โรงยิมส์จึงไม่สะดวกในการจัดกิจกรรมนันทนาการ

1.4. ด้านบุคลากรปัจจุบันมีเพียงบางกิจกรรมเท่านั้นที่มีผู้ฝึก เช่น การเต้นแอโรบิก

2. ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมอยู่ในระดับอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

2.1. ด้านการจัดการนันทนาการอยู่ในระดับอยู่ในระดับมาก

2.2. ด้านกิจกรรมนันทนาการอยู่ในระดับปานกลาง

2.3. ด้านสถานที่และอุปกรณ์อยู่ในระดับมาก

2.4. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการอยู่ในระดับมาก

3. เปรียบเทียบความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการนันทนาการ ด้านกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่และอุปกรณ์ และด้านบุคลากรผู้ให้บริการ โดยรวมไม่มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

3.1. บุคลากรที่มีเพศต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3.2. บุคลากรที่มีอายุต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3.3. บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน

3.4. บุคลากรที่มีสถานภาพต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สามารถอภิปรายผลดังนี้

1. ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่า กิจกรรมนันทนาการช่วยลดอาการเครียดจากการทำงาน เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เห็นคุณค่าของกิจกรรมนันทนาการ จึงหาเวลาที่ว่างจากภาระกิจงานประจำเลือกกิจกรรมที่ตนเองชอบ และยังเป็นกิจกรรมที่ทำให้ชีวิตสดชื่นส่งผลให้บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการมีจิตใจ สดชื่น แจ่มใส ทำให้บุคลากรที่เข้าร่วมกิจกรรมช่วยผ่อนคลายความเหนื่อยเมื่อยล้าทางด้านร่างกายและจากการงานมาตลอดทั้งวัน สอดคล้องกับ สมบัติ กาญจนกิจ (2540: 13 – 14) ได้ให้ความหมายของนันทนาการว่า นันทนาการคือการทำให้สดชื่น เสริมสร้างคุณภาพชีวิตยิ่งขึ้นใหม่ ช่วยจัดหรือผ่อนคลายความเหนื่อยเมื่อยล้าทั้งร่างกายและจิตใจ และยังส่งผลให้การดำเนินงานของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพผลงานเป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยตั้งเป้าหมาย ส่งผลให้บุคลากรมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับจิรนน สิลม (2549: 83) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย พบว่า บุคลากรของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการด้านกิจกรรมนันทนาการผลจากการศึกษาพบว่ามีความต้องการในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะบุคลากรส่วนมากมีภาระงานประจำมาก กิจกรรมที่บุคลากรสนใจต้องเป็นกิจกรรมที่ง่ายต่อการเล่น ไม่ต้องมีการเตรียมตัวมาก ได้แก่ เดินวิ่งเพื่อสุขภาพ แอโรบิก ฟิตเนส การแข่งขันกีฬา กิจกรรมสังสรรค์ปีใหม่ และกิจกรรมวันสงกรานต์ อาจเป็นเพราะกิจกรรมเหล่านี้ส่วนกิจกรรมที่สามารถเล่นนอกเวลาราชการ หรือใช้เวลาราชการบางส่วนเท่านั้น ทำให้ไม่เสียเวลาปฏิบัติงาน สำหรับกิจกรรมนันทนาการที่สนใจในระดับปานกลาง ได้แก่ ลีลาศ โยคะ เปตอง เทเบิลเทนนิส แบดมินตัน เทนนิส บาสเกตบอล ตะกร้อ ฟุตบอล ทัศนศึกษาภายนอกประเทศ การท่องเที่ยว กิจกรรม 5ส เป็นเพราะบุคลากรมีความลำบากในการประกอบกิจกรรมหรือบางกิจกรรมมีสถานที่ไม่เพียงพอ ต้องแย่งกันใช้โรงยิมส์ของคณะพลศึกษา ทำให้ได้รับความสะดวก ส่วนกิจกรรม เปตอง ปัจจุบันไม่สนามที่แน่นอน ถูกเปลี่ยนแปลงสถานที่ตามความเหมาะสม ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรจัดให้มีกิจกรรมอย่างจริงจังเพื่อเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการได้มีการประกอบกิจกรรมมากขึ้นและยังเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุปราณี ขวัญบุญจันทร์ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความต้องการบริการการออกกำลังกายของบุคลากรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า บุคลากรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความต้องการด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่ง

อำนวยความสะดวก ด้านกิจกรรมการออกกำลังกาย ด้านทดสอบสมรรถภาพทางกาย ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

2. การศึกษา เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2.1 บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 อาจเป็นเพราะ เพศชายกับเพศหญิงมีความสนใจและความต้องการไม่เหมือนกัน กล่าวคือกิจกรรมนันทนาการที่เพศหญิงสนใจ ได้แก่ เดินวิ่งเพื่อสุขภาพ แอโรบิก ลีลาศ โยคะ ฟิตเนส ทัศนศึกษาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินทำให้รูปร่างดูสวยงาม สามารถลดน้ำหนักได้ ตรงข้ามกับเพศชายที่ชอบกิจกรรมกลางแจ้งและใช้กำลังมาก เช่น เล่นตะกร้อ เล่นฟุตบอล หรือชอบออกกำลังกายหรือทำกิจกรรมนันทนาการที่ศูนย์ออกกำลังกายขนาดใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรศักดิ์ ดีศักดิ์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความต้องการการบริการการออกกำลังกายของสมาชิกศูนย์ออกกำลังกายขนาดใหญ่ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้จัดระดับความต้องการการออกกำลังกายของสมาชิก พบว่าส่วนใหญ่สมาชิกเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 54.37 และเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 45.63

2.2 บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่มีอายุต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เข้าใจและเรียนรู้ธรรมชาติของคนทุกวัยสามารถปรับตัวเข้ากันได้มีความสุข เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า บุคลากรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีอายุต่างกันมีความต้องการด้านจัดกิจกรรมและด้านสถานที่และอุปกรณ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้านการจัดกิจกรรม กลุ่มอายุ 46 ปีขึ้นไป มีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการน้อยกว่ากลุ่มอายุต่ำกว่า 35 ปี และกลุ่มอายุ 36 – 45 ปี อาจเป็นเพราะบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีความพร้อมในการต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ มีความต้องการอยากให้มีหน่วยงานรับผิดชอบในการจัด เขียนโครงการเพื่อของบประมาณ จัดหาสถานที่และโปรแกรมเพื่อเชิญชวนบุคลากรสายสนับสนุนทุกวัยเข้าร่วม ส่วนด้านสถานที่และอุปกรณ์ พบว่ากลุ่มอายุ 46 ปีขึ้นไป มีความต้องการด้านสถานที่และอุปกรณ์น้อยกว่าอายุ 36 – 45 ปี อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มอายุ 46 ปี ต้องการกิจกรรมนันทนาการการท่องเที่ยวและทัศนศึกษามากกว่าการกิจกรรมพัฒนาสุขภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชฎาพร สุปินนะ (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรโรงเรียนเอกชนในเครืออัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กันตามความต้องการและประเภทกิจกรรมนันทนาการ กล่าวได้ว่าทุกช่วงอายุของบุคลากรสายสนับสนุนมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการเป็นไปตามวัยและหน้าที่การงานที่สูงขึ้น

2.3 บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกระดับการศึกษามีความต้องการสุขภาพแข็งแรง ต้องการได้รับการยกย่องนับถือ ต้องการความยอมรับในสังคม ต้องการความก้าวหน้า เข้าใจและเรียนรู้ธรรมชาติของคนทุกวัย สามารถปรับตัวเข้ากันในสังคมได้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า บุคลากรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการด้านจัดกิจกรรมและด้านสถานที่และอุปกรณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้านการจัดกิจกรรม พบว่าบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการระดับการศึกษาปริญญาตรีมีความต้องการด้านกิจกรรมนันทนาการน้อยกว่าระดับการศึกษาระดับ ปวส.ลงมา และปริญญาโทขึ้นไป อาจเป็นเพราะบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการระดับปริญญาตรีเป็นที่มีความมุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้างานให้สำเร็จ ต้องการเป็นที่ยอมรับในหน่วยงาน สอดคล้องกับแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, 1970: 112-113) กล่าวคือ ได้สรุปธรรมชาติของมนุษย์ 3 ประการคือ 1. มนุษย์มีความต้องการอยู่ตลอดเวลาไม่มีที่สิ้นสุด 2. ความต้องการได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะไม่เป็นแรงจูงใจอีก ความต้องการที่ยังไม่ตอบสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งแรงจูงใจของพฤติกรรม 3. ความต้องการของมนุษย์มีเป็นลำดับขั้น ตามลำดับความสำคัญ กล่าวคือ เมื่อความต้องการระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงขึ้นต่อไป ส่วนด้านสถานที่และอุปกรณ์ พบว่าระดับการศึกษาปริญญาโทขึ้นไป มีความต้องการด้านสถานที่และอุปกรณ์น้อยกว่าระดับการศึกษา ปวส.ลงมาและระดับปริญญาโท อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทมีความพร้อมทางด้านหน้าที่การงานที่สูงขึ้น มักมุ่งความสนใจกิจกรรมนันทนาการการท่องเที่ยวและทัศนศึกษาทั้งภายในและต่างประเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชฎาพร สุปินนะ (2547: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรโรงเรียนเอกชนในเครืออัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร พบว่าอายุมีความสัมพันธ์กันตามความต้องการและประเภทกิจกรรมนันทนาการ กล่าวได้ว่าทุกช่วงอายุของบุคลากรสายสนับสนุนมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการเป็นไปตามวัยและหน้าที่การงานที่สูงขึ้น

2.4 บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่มีสถานภาพต่างกันมีความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีสถานภาพ ข้าราชการ พนักงาน และอื่นๆ มีหน้าที่การแตกต่างกันทำให้เกิดความเครียด จึงต้องการสมรรถภาพที่เน้นความสามารถที่ปฏิบัติงานหรือภารกิจได้เป็นเวลานาน ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของศราวุธ สะประสาร (2550: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัญหาและความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของพนักงานบริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร พบว่า พนักงานบริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีปัญหาและความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการไม่

ต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าบุคลากรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีสถานภาพต่างกันมีความต้องการด้านจัดกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้านการจัดกิจกรรม พบว่า บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถานภาพประเภทอื่น ๆ คือลูกจ้าง มีความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการน้อยกว่าข้าราชการ พนักงาน อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรสายสนับสนุนสถานภาพลูกจ้างมักไม่ค่อยมีเวลา ต้องปฏิบัติงานตลอดวัน มีโอกาสน้อยในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

- 1.1 ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อให้มีสุขภาพดี เช่น จัดกิจกรรมแอโรบิก โยคะ และลีลาศ
- 1.2 สนับสนุนผู้นำการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยฝึกให้นักศึกษาจากคณะพลศึกษา มศว เพื่อให้บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการได้เข้าร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนาน
- 1.3 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒควรจัดหาอุปกรณ์และสถานที่ให้บุคลากรได้ออกกำลังกาย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

- 2.1 ควรมีการวิจัยจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ
- 2.2 มีการวิจัยความพึงพอใจของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการด้วย
- 2.3 มีการวิจัยสภาพและความต้องการของบุคลากรสายวิชาการด้วย

บรรณานุกรม

- กำโชค เพื่อกสุวรรณ (2538) ผู้นำสันตนาการ. กรุงเทพฯ. : ภาควิชาสันตนาการ
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
- จิรกรณ์ ศิริประเสริฐ. (2526). ความต้องการและการจัดบริการด้านการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริม
สุขภาพของบุคลากรในมหาวิทยาลัย. ปรินูญานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรนน สีสม. (2549 : บทคัดย่อ) สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากร
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. ปรินูญานิพนธ์ วท.ม.(การจัดการนันทนาการ) กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จุไร ชันประเสริฐ. (2531 : 33-37) มนุษย์สัมพันธ์. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ
ชัยพจน์ เทียมตะวัน. (2548). สภาพและปัญหาในการออกกำลังกายของสมาชิกที่มาใช้บริการ ณ
ศูนย์เยาวชนลุมพินี. กรุงเทพฯ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทองสุข สัมปหังสิต. (2531). การใช้เวลารว่างด้วยการออกกำลังกายของนิสิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(พลศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ.
- ประพันธ์ศิริ ไชยชนะใหญ่. (2527 : 12) นันทนาการ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสันตนาการ
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์ (2544. มกราคม - ธันวาคม). นันทนาการ : การพัฒนาคุณภาพชีวิตจากรอยพระ
ยุคลบาท. วารสารคณะพลศึกษา. 4(1) : 22.
- พีระพงศ์ บุญศิริ. (2542). นันทนาการและการจัดการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ฟอง เกิดแก้ว (2527 : 33) “การจัดการกีฬาเพื่อสันตนาการสำหรับนิสิตและนักเรียนส่วนใหญ่ใน
สถาบันการศึกษา”. วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันตนาการ. 10(7) : 15
- ภัทรียา อินทร์สุวรรณ. (2547 : บทคัดย่อ) สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของ
บุคลากรในสถาบันราชภัฏจันทรเกษม. ปรินูญานิพนธ์ วท.ม.(การจัดการนันทนาการ)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2551). ข้อมูลเพื่อการประกันคุณภาพและการบริหาร. สืบค้นเมื่อ 29
กันยายน 2551; จาก <http://qa.swu.ac.th>.
- รัชฎาพร สุปิ่นนะ. (2547 : บทคัดย่อ) ความต้องการการจัดการกิจกรรมนันทนาการของบุคลากร
โรงเรียนเอกชนในเครืออัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร ปรินูญานิพนธ์ วท.ม.(การจัดการ
นันทนาการ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สมบัติ กาญจนกิจ (2535) นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
_____. (2544) “นันทนาการและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

- สุชา จันทรเอม. (2529). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : แพร์พิตยา.
- สุปราณี ขวัญบุญจันทร์. (รายงานการวิจัย). *ความต้องการบริการการออกกำลังกายของบุคลากรมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร*. กรุงเทพฯ : คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สุพัตรา ตั้งรัตน์จินดา (2547 : บทคัดย่อ). *ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกลุ่มบริษัทสามารถ*. ปรินญาณินพนธ์ วท.ม.(การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา
- วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์ (2549). *ธรรมชาติและความต้องการของมนุษย์*. สืบค้นเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2551. จาก <http://kmutt.ac.th/organization/ssc334/asset1.html>.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2550). *"4 ปีที่ผ่านมา 4 ปีข้างหน้า"*. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ศราวุธ อะประสาร (2550 : บทคัดย่อ) *ปัญหาและความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของพนักงานบริษัท ทิพย์ประกันภัย จำกัด(มหาชน) สำนักงานใหญ่ กรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณินพนธ์ วท.ม.(การจัดการนันทนาการ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรุณ รักธรรม (2527). *หลักมนุษย์สัมพันธ์กับการบริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- Ann, Elizabeth D.A. (1997, April). A survey of lifetime sports Needs and interested of senior Citizens in middle Tennessee, *Dissertation Abstracts International*. 37(10): 634-A.
- Christopher, Elizabeth Ann. (1977I). "A Survey of the lifetime Sports Needs and Interests of Senior Citizens in Middle Tennessee." *Dissertation Abstracts International*. 37(10) : 6341 - A
- Culp, R.H. (1998). *ผ. A case Study Examining Constraints and Effective Programming. Psychology Literature*. Idaho : University of Idaho.
- Hall, Dougluas. (1989, spring). *Beauvais'Fitness and Aerobic Center: Determinations of member Characteristics, Values and Management references*. Washington, D.C.: USDA Forest Survive.
- Frederick Herzberg (1987), "One more time: How do you motivate employees?", *Harvard Business Review*, Sep/Oct87, Vol. 65 Issue 5,

Maslow, Abraham Horold. (1962). *Motivation and personality*. 2 nd ed.New York : Harper and Row.

_____. (1970). *Motivation and personality*. 2 nd ed.New York : Harper and Row.

Nord, M. (1998). The Association of Forest Recreation with Environmentalism. *Psychology Literature*. Wisconsin : University of Wisconsin.

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของ
บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. ด้านการจัดการ

.....

.....

.....

.....

2. ด้านกิจกรรมนันทนาการ

.....

.....

.....

.....

3. ด้านสถานที่ อุปกรณ์

.....

.....

.....

.....

4. ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ สังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุน
วิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นเพื่อศึกษาข้อมูลสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1	ข้อมูลส่วนตัวของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ
ตอนที่ 2	ความต้องการจัดกิจกรรมนันทนาการ
ตอนที่ 3	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

โปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อและตรงตามความเป็นจริงมากที่สุดข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้ ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับและผลของข้อมูลจะใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดผลเสียแต่อย่างใด แต่จะเกิดประโยชน์โดยรวม

นางสาวจุฑาทิพย์ มากนก

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความจริง

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 35 ปี

☐ 36 - 45 ปี

☐ 46 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

☐ ต่ำกว่า ปวส.

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโทขึ้นไป

4. สถานภาพ

☐ ข้าราชการ

☐ พนักงาน

☐ อื่น ๆ

ตอนที่ 2 ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสาย

สนับสนุนวิชาการสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้ ให้เลือกคำตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงหนึ่งข้อ

ความต้องการ หมายถึง ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมนันทนาการ ด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก พิจารณาด้านการจัดการเกี่ยวกับ

รายการ	ความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการจัดการ					
1. มีหน่วยงานรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
2. มีการจัดโครงการเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดกิจกรรมนันทนาการอย่างต่อเนื่อง					
3. มีสถานที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
4. มีงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมนันทนาการ					
5. มีสถานที่สำหรับทำกิจกรรมนันทนาการร่วมกัน					
6. มีการจัดโปรแกรมนันทนาการร่วมกัน					
7. มีการประชาสัมพันธ์เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการล่วงหน้า					
8. มีการจัดสรรงบประมาณด้านกิจกรรมนันทนาการได้เหมาะสมและต่อเนื่อง					
9. บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงาน					
10. บุคลากรมีความพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม					

ด้านกิจกรรมนันทนาการ ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุน
วิชาการ ด้านกิจกรรมนันทนาการ เกี่ยวกับกิจกรรม

รายการ	ความต้องการ				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านกิจกรรมนันทนาการ					
1. เดินวิ่งเพื่อสุขภาพ					
2. แอโรบิก					
3. ลีลาศ					
4. โยคะ					
5. ฟิตเนส					
6. เปตอง					
7. เทเบิลเทนนิส					
8. แบดมินตัน					
9. เทนนิส					
10. วอลเลย์บอล					
11. บาสเกตบอล					
12. ตะกร้อ					
13. ฟุตบอล					
14. การร้องเพลง					
15. การแข่งขันกีฬา					
16. ทักษะศึกษาภายนอกประเทศ					
17. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วนอุทยาน					
18. การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สปา					
19. การท่องเที่ยวทางศาสนา					
20. กิจกรรมสร้างสรรค์ปีใหม่					
21. กิจกรรมวันสงกรานต์					
22. กิจกรรม 5ส					

ด้านสถานที่และอุปกรณ์ ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุน
วิชาการ ด้านสถานที่และอุปกรณ์ พิจารณาเกี่ยวกับ

รายการ	ความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านสถานที่ อุปกรณ์					
1. มีสถานที่ทำกิจกรรมนันทนาการในร่ม					
2. มีสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง					
3. สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการอยู่ในสถานที่เหมาะสม					
4. มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ					
5. สถานที่จัดกิจกรรมสะอาด					
6. สถานที่ทำกิจกรรมนันทนาการอนุญาตใช้ได้ตลอดเวลา					
7. สถานที่ทำกิจกรรมนันทนาการมีห้องน้ำ ห้องเปลี่ยนเสื้อผ้า					
8. อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมอยู่ในสภาพพร้อมใช้					
9. มีสถานที่จัดกิจกรรมมีความปลอดภัย					
10. กิจกรรมที่จัดเหมาะสมและเพียงพอกับสถานที่					

ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ ความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสายสนับสนุน
วิชาการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ พิจารณาเกี่ยวกับ

รายการ	ความต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ					
1. ให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมแต่ละชนิดอย่างดี					
2. มีประสบการณ์					
3. มีมนุษยสัมพันธ์ดี					
4. ทำหน้าที่เบิกจ่ายอุปกรณ์					
5. มีเจ้าหน้าที่ดูแลความสะอาดในบริเวณที่จัดกิจกรรม					
6. มีผู้นำกิจกรรมมีเพียงพอ					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการ

3.1 ด้านการจัดการ.....

.....

.....

.....

3.2 ด้านกิจกรรมนันทนาการ.....

.....

.....

.....

3.3 ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก.....

.....

.....

.....

3.4 ด้านบุคลากร.....

.....

.....

.....

3.5 อื่น ๆ .....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ นายจุมพล ลัมพาภิวัฒน์
ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ชื่อ นายวิพงษ์ชัย ร้องขันแก้ว
ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ชื่อ นายวิรัช วรรณรัตน์
ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ สกุล นางสาวจุฑาทิพย์ มากนก
 วันเดือนปีเกิด 5 เมษายน 2503
 สถานที่เกิด อำเภอคูสิต กรุงเทพมหานคร
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 29/406 ซอยทหารผ่านศึกศึกษาเกาหลี (ซอยรามอินทรา 27)
 ถนนรามอินทรา แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220
 ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน นักวิชาการศึกษา ระดับ 7
 สถานที่ทำงาน คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2518

มัธยมศึกษาตอนปลาย
 โรงเรียนสตรีนนทบุรี

พ.ศ. 2526

ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ) สาขารัฐประศาสนศาสตร์
 จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ. 2552

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม) สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
 จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

